

ŠIAULIŲ UNIVERSITETAS
MENŲ FAKULTETAS
DIZAINO KATEDRA

DOVILĖ ČIKOTIENĖ

Dailės (Dizaino) magistratūros studijų programos studentė

**SEZONINĖ PARODŲ ERDVĖ IR LAUKO KAVINĖ.
DIZAINO PROJEKTAS.**

Design project of seasonal exhibition space and outdoor cafe

MAGISTRO DARBAS

Vadovas: prof. Giedrius Šiukščius
Recenzentas: lekt. Martynas Olšauskas

Šiauliai, 2015 m.

Turinys:

1. Santrauka.....	2
2. Summary.....	3
3. Įvadas.....	4
4. Darbo tikslas.....	5
5. Uždaviniai.....	5
6. Problema.....	6
7. Tyrimas.....	7
7.1.Tyrimo problema ir aktualumas.....	7
7.2.Tyrimo objektas ir dalykas.....	8
7.3.Hipotezės	8
7.4.Metodologija.....	9
7.5.Tyrimo eiga	10
7.5.1. Tyrimo metodika.....	10
7.5.2. Tyrimo rezultatai.....	10
7.6.Tyrimo išvados.....	12
8. Esamos situacijos apžvalga.....	14
9. Analogų funkcinė konstrukcinė ir technologinė analizė.....	15
10. Tekstilinė Architektūra.....	19
10.1. Architektūros formos.....	20
10.2. Darbo eiga nuo sumanymo iki įgyvendinimo.....	20
10.3. Tekstilinių audinių rūšys.....	21
10.4. Technologija.....	23
10.5. Pagrindinės tekstilinės architektūros rūšys.....	23
10.5.1. Įtempti tekstiliniai stogai.....	24
10.5.2. Pneumatinės konstrukcijos.....	25
10.5.3. Lyniniai – tinkliniai stogai.....	27
11. Kūrybiniai ieškojimai.....	27
12. Sukurto sezoninės parodų erdvės ir lauko kavinės projekto analizė.....	29
12.1. Objektai.....	29
12.2. Medžiagos.....	32
12.3. Kompoziciniai sprendimai.....	33
12.4. Spalviniai sprendimai.....	34
12.5. Santykių su vartotoju, aplinka ir visuomene analizė.....	35
12.5.1. Projekto santykis su vartotoju.....	35
12.5.2. Projekto santykis su aplinka.....	36
12.5.3. Projekto santykis su visuomene.....	36
13. Išvados.....	38
14. Šaltinių sąrašas.....	39
15. Priedai:	42

1. Santrauka

Magistro darbas „Sezoninės parodų erdvės ir lauko kavinės dizaino projektas“ yra dvilypės erdvės projektavimo atvejis, kuomet vienoje terpėje atsiduria lyg ir nieko bendro neturinčios zonos – ekspozicinė erdvė ir lauko kavinukė. Visgi sąlyčio taškai rasti kuriant bendrą, harmoningą aplinką, kurioje būtų galima tiek pasisemti kultūrinių įspūdžių, tiek smagiai praleisti laiką malonioje draugijoje. Pasaulyje apstu lauko ekspozicinių erdvių, kuriose lankytojų ne mažiau nei kavinėse ar baruose. Norėtųsi, kad ir savame mieste egzistuotų tokia erdvė. Mano siekiamybė – sukurti jaukią miesto zoną, kuri taptų tam tikru traukos centru bei keletu miesto problemų sprendimu. Vis gi pagrindinė jo idėja – skatinti parodų lankymą ir domėjimąsi menu, ypač jaunimo tarpe, tuo pačiu sukurti dar vieną jaukią sezoninę erdvę, kurios yra itin mėgstamos.

Kadangi akcentuojamas periodinis statinio naudojimas šiltuoju metų sezonu, neišvengiamai tenka pasigilinti į surenkamąsias konstrukcijas, bei jų specifiką. Atliktas tyrimas leidžia išsiaiškinti svarbiausius vartotojų poreikius, kurie suformuoja tam tikras gaires nurodančias, kuria linkme reikėtų dirbti. Šiuo atveju pačiai didžiausiai detalei – stogui, pasirinkti metalo konstrukcijų ir tekstilinės architektūros elementai, kurie savo ruožtu atrodo nepaprastai lengvi, dinamiški ir atskleidžia savotišką manierą daug konservatyvesnėje ir miesto aplinkoje. Po šiuo architektūriniu objektu sukurta organiška aplinka, kurioje išsidėstyti tokie objektai kaip baras su sėdimomis vietomis sūpynėse, staleliai lankytojams ir žinoma diferencijuoti ekspoziciniai stendai skirtingoms vaizduojamojo meno rūšims.

Kūrybiniame procese remtasi minimalizmo, pragmatizmo idėjomis, todėl sąlyginės siūlomos spalvos šviesios, neutralios, neatsisakoma natūralių medžiagiškumų, faktūrų. Tokia aplinka ne tik nevargina, tačiau ir atitinka daugelio galerijų pagrindinius bruožus: šviesa, erdvė, neblaškantis fonas ir darbu, o ne aplinkos akcentavimas. Čia vyrauja grakščios lenktos linijos, ažūras ir tai daugiau ar mažiau išlaikoma visuose objektuose. Šiuo atveju visas objektas yra pateiktas derinant jo elementus prie sąlyginai pasirinktos vietos, tačiau keičiant jo vietą būtų galima ieškoti daugelio detalių variacijų didinant / mažinant jų skaičių ar išdėstant jas kita tvarka.

2. Summary

Master work „Design Project of seasonal exhibition space and outdoor cafe“ is a case of dual space design, when one medium joins zones - exhibition space and outdoor cafe, which do not have anything in common. Even though, points of contact have been found when creating single, harmonious environment where there would be a possibility to get some cultural excitement or spend time in a pleasant society. The world is full of outdoor exhibition spaces which are liked and visited as much as pubs or bars. I would hope to have that kind of space in our own city. My aspiration - to create a cozy urban area that would become the center of attraction and solution for some city problems. The main idea of the Project is to promote the exhibition attendance and interest in the arts, especially among young people, and at the same time to create another seasonal cozy space, which are very popular.

As the emphasis on the periodic use of pavilion during the warm season, there is a strong need to delve into the pre-fabricated structures and their specifics. A study conducted enables to identify the most important needs of consumers, which form some guidelines for deciding which direction should be worked on. In this case, the metal structures and textile architectural elements have been chosen for the largest piece – for the roof. They seem extremely lightweight, dynamic and reveals a peculiar manner among much more conservative urban environment. There is organic environment created under this architectural object. There are located objects such as bar with seating on the swings, tables and of course exhibitional stands differentiated for different types of visual art.

Creative process is based on minimalism, pragmatism ideas, so the conditionally offered colors are bright, neutral, natural materiality, textures are not excluded. That kind of environment is not bothersome, but matches with a number of main features suitable for galleries: light, space not distracting background and art work emphasizing, rather than environment. Graceful curved lines, tracery dominates there and it is noticeable on all objects less or more. In this case, the entire object is made combining the elements to relative location, but changing location into another there could be many parts of variations searched in increasing / decreasing the number of objects and presenting them in a different order.

3. Įvadas

Šiandieninė visuomenė vos spėja su tempu, kurį diktuoja pramonė ir naujosios technologijos. Kasdien pasaulį išvysta vis nauji išradimai, o mados ir tendencijos keičiasi taip greitai, kad ne visi spėja apsiprasti su viena, kai ji jau laikoma seniena ir ją skuba keisti kita. Tai labai apkrauna mūsų mąstyseną, ir nors to nejaučiame, daiktinė aplinka mus ypatingai veikia palikdama teigiamas arba neigiamas emocijas. Kartais patys negalime suprasti, kodėl esame pikti ar laimingi, neretai tai įtakoja ne tik asmenys ir gyvenimiškos situacijos, bet ir mus supantys daiktai, fonas. Žmogus vis dažniau pasidomi, kaip teoriškai jį turėtų veikti vienokia ar kitokia aplinka ir išbando tai praktiškai, ieško racionaliausių sprendimų tik tam, kad galėtų efektyviai dirbti, ilsėtis ir pramogauti.

Kartu su naujosiomis technologijomis kinta ir menas. Atsiranda vis daugiau naujų formų, rūšių, technikų, kurias neretai jau sunku priskirti tam tikriems stiliams, srovėms. Nekinta tik viena – menas neišnyksta iš mūsų gyvenimų, kad ir kokie užsiėmę ir „apkrauti“ būtume. Galerijos veikia pristatydamos vis naujoviškesnius konceptualesnius autorių darbus, o žmonės gėrasi jais parodose arba atranda jiems tinkamiausią vietą savo gyvenamojoje aplinkoje. Tai reiškia, kad menas vis dar ramina, vis dar jaudina ir kelia dar begales emocijų be kurių gyventi būtų nykiaiau. Kartais matomos interpretacijos praplečia mūsų pasaulėvaizdį ir padeda į tam tikras situacijas pažvelgti kitu kampu, todėl norisi daugiau viešumo, kad tai pasiektų kuo daugiau akių.

Ekspozicinės erdvės, kurios būtų eksploatuojamos lauke sutinkamos labai retai – kultūros reiškiniai, meno kūriniai iš galerijų patalpų iškeliami ne taip drąsiai nors tai yra reikalinga tam, kad menininkų darbai būtų matomi ne tik tiems, kas lanko parodas. Tokios ekspozicinės erdvės suteikia galimybes apžiūrėti darbus ne uždaroje, o viešojoje erdvėje. Tokiu būdu daugiau žmonių turi galimybę išvysti eksponuojamus meno kūrinius. Lauko kavinės – gerokai dažnesnis reiškinys tiek Lietuvoje tiek kitose šalyse šiltojo sezono metu. Dar neįsibėgėjus pavasariui miestuose dauguma viešojo maitinimo įstaigų pasirūpina surenkamais paviljonais ar bent skėčiais bei lauko baldais – miestų vaizdas kardinaliai pasikeičia. Kasdien atsiranda vis daugiau žmonių norinčių saulėtą dieną laiką leisti lauke – aplinkoje, kuri nejučia pozityviau nuteikia ir skatina darbingumą pakvėpavus grynu oru. Mano darbo tema – „Sezoninės parodų erdvės ir lauko kavinės dizaino projektas“. Tai dar rečiau lankytojams siūlomas šių objektų - lauko kavinės ir lauko ekspozicinės erdvės junginys. Užsienio šalyse tokių reiškinų būta žymiai daugiau nei Lietuvoje. Tai yra viena iš priežasčių, dėl kurios pasirinkau šią temą savo magistro darbui.

4. Darbo tikslas

Šio darbo tikslas yra sukurti visuomenei patrauklią erdvę – miesto traukos centrą, kuriame tarpusavyje derėtų ir vienas kitą papildytų sezoninė lauko kavinės ir ekspozicinės erdvės elementai. Parinkti projekto koncepcijai tinkamas medžiagas, kurios pateisintų mobilumo, sezoninio vartojamumo ir šiuolaikiškumo kriterijus. Pateikti viziją grafine forma (penkiuose interjeriniuose tentuose su vizualizacijomis bei brėžiniais) ir praktine dalimi (filmukas kuriame geriau suvokiamas 3d vaizdas).

5. Uždaviniai

Tam, kad atlikti išsikeltus tikslus, reikia įvykdyti tam tikrus uždavinius, kurie leis efektyviai išpildyti norimas užduotis.

1. Suformuluoti temą pritaikyti jai originalią koncepciją ir iškelti pagrindines problemas, kurios pagrįstų idėjos įgyvendinamumo poreikį;
2. Atlikti tyrimą, kuris leistų įvertinti žmonių poreikius, suformuluoti prioritetus, išsiaiškinti aspektus, kurie bus reikalingi kaip tam tikros gairės darbo eigoje;
3. Atlikti apžvalgą pasirinktoje vietoje, įvertinti esamą situaciją bei jos tinkamumą projektuojamam statiniui.
4. Išanalizuoti kelis analogiškus projektus funkcinio konstrukcinio ir technologinio aspektais;
5. Aprašyti ir pagrįsti medžiagų bei konstrukcijų pasirinkimą kuriamam objektui prieš tai įvertinus jų ypatybes;
6. Vizualiai įgyvendinti projektą atliekant numatytas grafines ir praktines dalis.

6. Problema

Didėjantys žmonių poreikiai, tų poreikių skirtumai skatina ieškoti sprendimų, kurie gebėtų juos visus kaip įmanoma efektyviau patenkinti. Asmuo turi jaustis gerai ne tik namuose – aplinkoje, kurią kuria pats, tačiau ir darbe bei laisvalaikio metu. Šiaulių miesto pėsčiųjų bulvaras atnaujintas – gatvė suremontuota, įrengtas daug geresnis apšvietimas, vaikų žaidimų aikštelė ir kiti mažosios architektūros elementai, tačiau žmonės vis dar sparčiai juda didžiųjų prekybos centrų link. Vis gi mieste trūksta traukos centrų, kurios priverstų žmones ne tik praeiti Vilniaus gatve, o mėgautis čia esančia infrastruktūra.

Negana to, toje pačioje gatvėje ir visame mieste yra gana nemažai neišnaudotų plotų, kuriuose būtų galima įrengti įvairiausių zonų, skirtų pramogoms, poilsiui ar kitokiam gyventojų ir svečių komfortui tenkinti. Tai galėtų kiek pagyvinti Šiaulių miesto veidą, pritraukti čia daugiau lankytojų. Minėti plotai galėtų būti išnaudoti ne tik pastoviems, tačiau ir sezoniniams objektams, kurie savo naujumu, konstrukcijų lengvumu savotiškai pajvairintų esamą architektūrą ir galbūt sukurtų vientisą objektų sistemą išsidėsčiusią visame mieste.

Dar vienas aspektas, kurį būtų galima laikyti probleminiu – galerijų ir kultūrinių renginių lankymo stoka. Mieste vyksta nemažai parodų, gyvena daug menininkų, mokyklose ir darželiuose vyksta įvairių akcijų ir konkursų, tačiau to negana, kad visuomenė apie tai išgirstų ir pamatytų savo akimis. Šiuo metu, žmonės pripratę, kad viskas jiems būtų pateikta čia ir dabar, kad visa gaunama informacija būtų jau „sukramtyta“ ir paruošta įsisavinti. Neretai planuodami savo dieną norime vienu metu atlikti kelis darbus, norėdami pasiekti vieną tašką kruopščiai planuojame savo maršrutą, kad pavyktų užsukti į dar keletą vietų. Tad išsiruošimas į meno galeriją gali pareikalauti papildomo laiko arba išvis atsidurti nesibaigiančiame „kitą dieną“ darbų sąrašė. Dėl šios priežasties, mieste reikalinga tokia vieta, kurią būtų galima aplankyti tiesiog prabėgomis, einant pietauti ar skubant namo. Tokia, kuri savaime apie save primintų patenkintų kultūrinį alkį bei leistų nuolat stebėti naujas ekspozicijas.

Jaunuomenės situacija minėtuoju klausimu dar opesnė. Neretai reikalingas paskatinimas, kad domėtis menu. Dažnai informacijos ir reklamos nepakankamumas įtakoja mažą susidomėjimą. Tikėtina, kad bent nedidelis kiekis žmonių vasaros sezonu dažnai leidusių laiką aplinkoje, kurioje juos supa meno kūriniai, atėjus rudeniui ar žiemai nesibodėtų praverti galerijos duris.

7. Tyrimas

Tam, kad suprojektuoti vartotojams patrauklią erdvę, reikia atlikti tyrimą, kurio metodu buvo pasirinkta anketinė apklausa raštu anoniminio klausimyno forma. Jos dėka bus galima įvertinti žmonių poreikius suformuluoti prioritetus ir pagal tai suformuoti ir išdėlioti erdvėje ekspozicinius standus bei kavinukės įrangą. Taip pat tyrimas leis įvertinti tikimybę, ar lankytojai norės dalyvauti nepriverstinėje meninėje veikloje, taigi – ar reikės elementų (pvz.: lentelių piešti kleidelėmis ar vietos, kur būtų kabinami greiti piešinėliai) integruotų į baldus ar į bendrą aplinką. Taigi tokie yra atliekamo tyrimo tikslai. Šiems tikslam įvykdyti bus vykdomi tokie uždaviniai kaip:

- Literatūroje ir internete rastų šaltinių nagrinėjimas;
- Tinkamos metodologijos pasirinkimas ir jos principų pritaikymas šiai temai;
- Metodiniu požiūriu – kiekybinis apžvalginis tyrimas - anketinė apklausa;
- Surinktos teorinės informacijos ir praktinės dalies – apklausos, rezultatų apibendrinimas, išvadų atlikimas.

Savo temą nagrinėjau pragmatizmo metodologijos plotmėje. Pragmatizmas – filosofijos kryptis, praktinius mąstymo ir veiklos būdus laikanti svarbiausiais, tiesos kriterijumi – praktinį jos pritaikomumą (Tarptautinių žodžių žodynas, 2005).

Anketinė apklausa buvo atlikta Šiaulių mieste pateikiant anketas 60-imčiai miestiečių, kurie gyvena, dirba, mokosi ir dažnai leidžia laiką miesto centrinėje dalyje. Šiuo atveju būtent ten numatyta vėliau projektuojamos sezoninės ekspozicinės erdvės ir lauko kavinės komplekso vieta. Amžiaus grupė buvo neapibrėžta, nes projektas skirtas įvairaus amžiaus žmonėms, todėl reikalinga tiek jaunimo, tiek brandaus ir garbaus amžiaus potencialių lankytojų nuomonė.

7.1. Tyrimo problema ir aktualumas

Anot Lilijos Kublickienės¹ „Lietuvoje vykdomi sociologiniai kultūriniai tyrimai daugiausia nukreipti į kultūros vartojimo sritį ir dažniausiai siejami su gyventojų kultūriniais poreikiais. Ir nors kultūros poreikių tyrimas yra tik viena iš sudedamųjų nusakant bendrąjį kultūros lauką, vis dėl- to galima sakyti, jog tai pakankamai integralus rodiklis, svarbus kiekvienoje išskirtų probleminių krypčių.“ Tame pačiame straipsnyje pateikiami 2003 m. lapkričio mėn. sociologinio tyrimo duomenys, kurio rezultatai nėra palankiausi meno

---

¹ Lilija Kublickienė. Sociologija. Mintis ir veiksmas 2004/2, ISSN 1392-3358

galerijų kaip kultūros įstaigų atžvilgiu : „Kritiškiausiai vertinami muziejai<...> panaši situacija su parodomis, meno galerijomis, kino teatrais ir kultūros centrais: 46–48 proc. respondentų pažymi, kad šių įstaigų veikla juos visiškai patenkina, o 10 proc. jų reikalingumą atmeta.“ Tyrimo duomenys gali neatitikti šių dienų situacijos, tačiau tikėtina, kad ji labai panaši ir šiandien.

Dar vienas tyrimas atliktas 2010 rugsėjo–spalio mėn. labiau susiję su viešojo maitinimo statistika.² „Pastaraisiais metais tiek Latvijos, tiek Lietuvos viešojo maitinimo sektoriaus srityje ypač sparčiai vystėsi greitojo maisto, kavos išsinešti ir vyno vartojimo kultūra. Greitojo maitinimo segmente lyderiauja tarptautiniai tinklai. Taip pat šiame segmente pastaraisiais metais sparčiai išpopuliarėjo turkiški kebabai, kuriais dažniausiai prekiaujama išsinešimui pritaikytose užkandinėse. Greitai plečiasi ir kavos namų tinklai. Kartu su kavos išsinešti mada augo ir vyno gėrimo kultūra – vyninių, kaip ir kavinių, lankymas greitai tapo madingu laisvalaikio leidimo būdu.“

Remiantis šia informacija, galima suformuluoti tyrimo problemą: kitų kultūros įstaigų atžvilgiu, itin mažas miestų galerijų/parodų, kur eksponuojami menininkų darbai, lankomumas. Šio straipsnio duomenys taip pat suteikia prielaidą darbo aktualumui pagrįsti – poreikį ieškoti priemonių, kurios paskatintų žmonių lankymąsi galerijose bei parodose. Mano magistro darbo esmė – meno parodų lankymo skatinimas prijungiant prie ekspozicinės erdvės lauko kavinę, kuri hipotetiškai galėtų tapti traukos objektu dėl savo populiarumo tarp laisvalaikio leidimo būdų.

7.2. Tyrimo objektas ir dalykas

Šio tyrimo objektas yra lankytojų poreikiai, kuriuos reikėtų įgyvendinti norint sukurti patrauklią publikai sezoninės ekspozicinės erdvę su lauko kavine.

Tyrimo dalykas - minėto komplekso įrangos bruožai, niuansai bei išplanavimo ypatybės.

7.3. Hipotezės

Prieš atlikdama tyrimą išsikėliau hipotezes, kurias atlikta apklausa padės patvirtinti arba paneigti:

---

² Prieiga per internetą :<http://www.brand4baltic.lt/lt/2011/sectoriai/viesasis-maitinimas/tinklai> [žiūrėta 2014-05-25]

- Tikėtina, kad lauko kavinės buvimas pritrauktų daugiau lankytojų apžiūrėti eksponuojamų meno kūrinių, nei pavienė ekspozicinė erdvė;
- Tikėtina, jog lankytojai iš išvardintų vaizduojamojo meno labiausiai norės išvysti fotografijos darbus;
- Tikėtina, jog elementai skirti lankytojų minčių ir idėjų raiškai bus vertinami daugiau pozityviai nei negatyviai ar neutraliai.

7.4. Metodologija

Šiame darbe buvo pritaikyti pragmatizmo filosofijos pagrindai. Filosofijos žodyne pragmatizmas aiškinamas kaip koncepcija, kuri pažinimui ir jo teorijoms nepripažįsta savarankiškos tiesos pretenzijos, o tiesą sieja tik su tuo, kiek pažinimas ir jo teorija padeda spręsti praktinio gyvenimo uždavinius. Anot Halder ³ „tiesos kriterijus yra praktiškumas, tinkamumas kam nors, naudingumas „. Remiantis Ozmon, Craver ⁴ „žodis „pragmatizmas“ yra kilęs iš graikiško žodžio, reiškiančio „darbą“. Peirce‘ui pragmatizmas reiškė tam tikro eksperimentinio metodo įdiegimą filosofijoje, o Jamesui – filosofijos priartinimą prie gyvenimo.⁵

Petty pragmatikus apibūdina kaip tuos, kuriems patinka matyti naudą. Jie mėgsta veiklą, kuri duoda profesinės, akademinės ar praktinės naudos. Jiems patinka eksperimentai ir praktinių gebėjimų taikymas. Pragmatizmo teorijoje nemėgstama teorinių paskaitų ir abstrakčių sąvokų aiškinimosi ar kitos panašios veiklos, kuri, atrodo, neturi prasmės ir tikrame pasaulyje. Pragmatizmas anot Petty⁶, tai:

- *Konkretus mokymasis ir pavyzdžiai;*
- *Profesinė nauda;*
- *Įgūdžių praktika;*
- *Imitavimas;*
- *Realių situacijų sprendimas*
- *Ekskursijos, praktiniai projektai;*
- *Klausimai ne raštu;*
- *Praktika, eksperimentai;*
- *Vadyba;*
- *Teorijos taikymas.*

³ Kardelis K. (2002). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai: (edukologija ir kiti socialiniai mokslai). Vadovėlis. Kaunas

⁴ Ozmon, H.A., Craver, S.M. (1996). Filosofiniai ugdymo pagrindai. Vilnius.

⁵ Tatarkiewicz, E. (2003). *Filosofijos istorija*. XIX ir XX amžių filosofija. III dalis. Alma litera.

⁶ Petty, G. (2007). Šiuolaikinis mokymas: praktinis vadovas (p. 179). Vilnius.

Pragmatizmas savo idėjomis yra tinkamas šiam tyrimui dėl to, kad mano tikslas yra sukurti projektą, kuris būtų patogus, patrauklus, taigi tyrimo duomenys bus panaudoti praktiniams tikslams. Šioje metodologijoje praktiškumas yra dominuojanti vertybė. Kadangi šis projektas bus taikomas daugelio žmonių vartojimui, ši savybė tampa neatsiejama nuo jo.

7.5. Tyrimo eiga

7.5.1. Tyrimo metodika

Siekiant įvertinti šiauriečių nuomonę apie projektuojamą sezoninę lauko ekspozicinę erdvę su lauko kavine bei patvirtinti arba paneigti iškeltas hipotezes buvo atliktas kiekybinis tyrimas. Pasirinkta strategija – anketinė apklausa, pagal kurios surinktus duomenis bus atliekamos išvados ir jų pritaikymas projektuojant pasirinktą objektą. Anketoje išvardinti 8 klausimai su atsakymų variantais. Prie kiekvieno iš klausimų galima žymėti vieną ar kelis atsakymų variantus. Tokia anketa išdalinta ar elektroniniu būdu išsiųsta 60-imčiai respondentų. Tokia tyrimo imtis palyginti su miestiečių skaičiumi leidžia patį tyrimą laikyti žvalgybiniu.

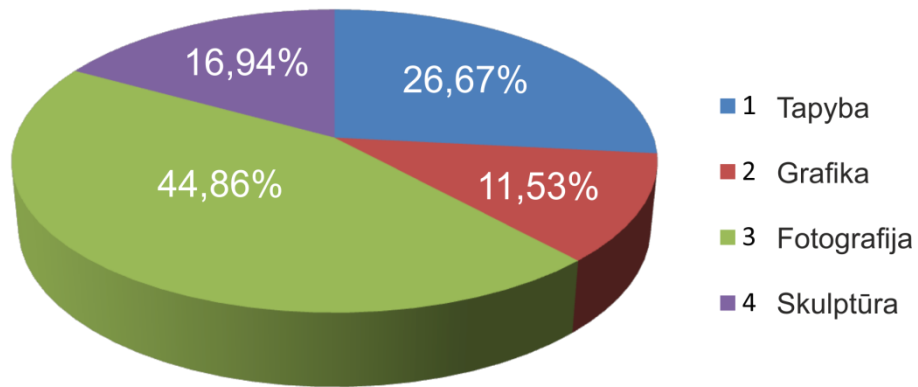
7.5.2. Tyrimo rezultatai

Iš viso buvo apklausti 60 respondentų. 45 iš jų buvo moterys, likę 15 – vyrai. Suskirsčius respondentus į amžiaus grupes, kurių intervalas 10 metų, apklaustųjų skaičius pasiskirstytų taip:

- 10 - 20metų - 1 respondentas;
- 21 - 30metų - 22 respondentai;
- 31 - 40metų - 9 respondentai;
- 41- 50metų - 14 respondentų;
- 51 - 60metų - 12 respondentų;
- 61 - 70metų - 2 respondentai.

Aiškinantis kokia vaizduojamojo meno sritis iš išvardintųjų labiausiai domina šiauriečius, rezultatai parodė, jog juos labiausiai domina fotografija. Mažiausiai susidomėjimo susilaukia grafikos ir skulptūros darbų eksponavimo galimybė. Stebint respondentų atsakymus ir siejant juos su amžiumi, galima teigti, jog ypač jaunesnio amžiaus šiauriečiai buvo linkę rinktis fotografiją, o vyresnio amžiaus apklaustuosius vis gi labiau domina tapyba bei skulptūra.

Diagrama parodanti, kokios vaizduojamojo meno rūšys susilaukia daugiausiai populiarumo tarp respondentų.

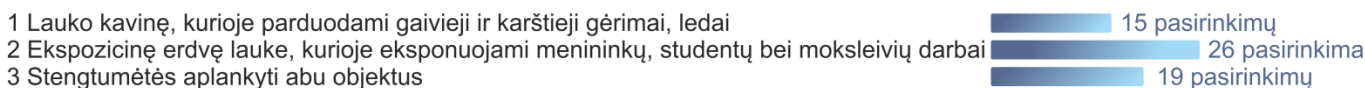
pav.1 Skritulinė diagrama

Taip pat respondentams buvo pateikti keli klausimai susiję su galerijų ir konkrečios ekspozicinės erdvės lankymu. Jų atsakymai parodė, jog didžioji dauguma šiauliečių tokį laisvalaikio leidimo būdą renkasi tik retkarčiais, likusieji teigė, jog miesto organizuojamose parodose ir meno galerijose lankosi dažnai arba nesilanko išvis. Paklausti, kokį laikiną objektą respondentai lankytų mieliau, dauguma atsakė, jog pasirinktų lauko ekspozicijas. Kiek mažiau respondentų (pastebėta, kad dažniausiai tai buvo jaunesnio amžiaus respondentai) teigė, kad stengtųsi aplankyti tiek lauko kavinę tiek parodą – suspėti visur. Vis gi ketvirtadalis atsakinėjusiųjų į anketos klausimus mieliau rinktųsi laisvalaikį sezoninėje lauko kavinėje. Dar anketoje buvo klausama apie nepriverstinę meninę veiklą. Atsakymai pasiskirstė gana tolygiai, tačiau miestiečiai pasirodė ne itin aktyvūs – daugeliu atveju jie liktų stebėtojais. Konkretūs klausimai su pasirinkimų skaičiumi pateikti grafiškai:

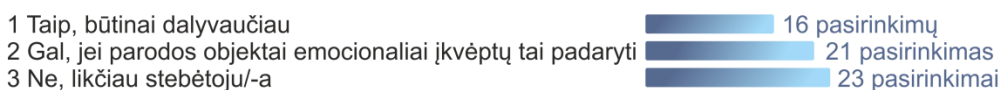
Ar lankotės mieste organizuojamose parodose, meno galerijose?

Kurį šiltajam metų sezonui sukonstruotą objektą mieliau aplankytumėte turėdami ~20min. laisvo laiko?

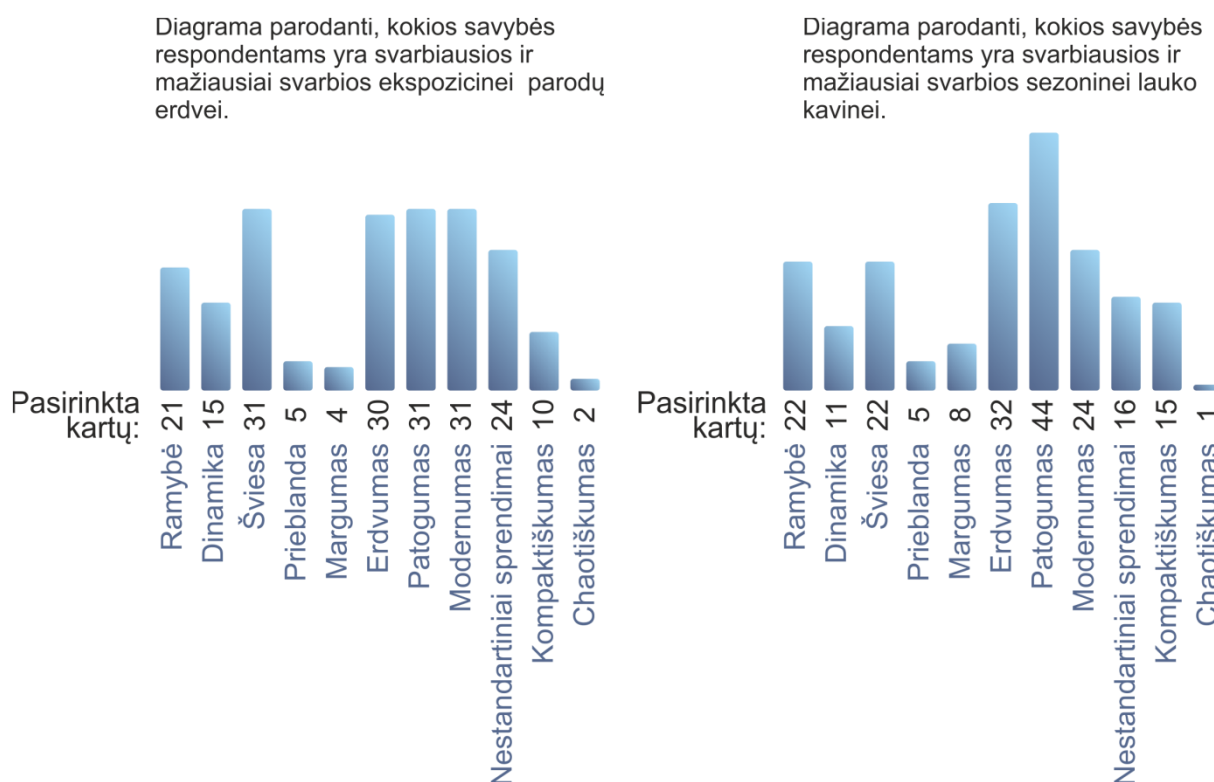

Ar apsilankymo parodoje metu /po jo norėtumėte būti įtraukti į žaidybines – meninę veiklą, pvz.: palikti savo piešinėlį, komentarus ar mintis viešai matomus (galima anonimiškai).

pav. 2 Stulpelinė diagrama

Paskutiniais klausimais apklausoje busvo siekta išsiaiškinti, kokiai aplinkai respondentai teikia prioritetą ekspozicinėje erdvėje ir lauko kavinėje. Iš 10 išvardintų apibūdinimų buvo galima pasirinkti po 3-5 savybes nusakančias kaip jie įsivaizduoja patrauklią aplinką konkrečiu atveju. Rezultatai parodė, jog atsakinėjantiejiems ekspozicinėje erdvėje ypatingai svarbu: šviesa, patogumas, modernumas bei erdvumas. Pastarieji trys atsakymai dominavo ir paklausus apie lauko kavinės aplinką. Dar vienas prioritetas, kurį būtų galima išskirti šiuo atveju – ramybė. Pasirinkimai pateikti grafiškai stulpelinėje diagramoje (Pav.3):

pav.3 Stulpelinė diagrama

7.6. Tyrimo išvados

Atliktas tyrimas leido atlikti tam tikras išvadas, paneigti ir patvirtinti iškeltas hipotezes. Taigi, galima teigti, kad hipotezė, jog lauko kavinės buvimas pritrauktų daugiau lankytojų apžiūrėti eksponuojamų meno kūrinių, nei pavienė ekspozicinė erdvė, iš dalies patvirtina – nemaža dalis lankytojų vis gi mieliau lankytųsi ekspozicinės erdvės ir kavinės junginyje ar tiesiog kavinėje. Tą taip pat patvirtina užsienyje esantys pavyzdžiai, kurie pritraukia daugelio lankytojų dėmesį.

Dar viena iškelta hipotezė : lankytojus iš vaizduojamojo meno šakų labiausiai domina fotografijos darbai, patvirtinta. Iš apklausos rezultatų galima teigti, jog pusė respondentų teiktų prioritetą ekspozicijoms, kuriose būtų rodomi fotografijos darbai. Tai leidžia padaryti išvadą, jog projektuojant ekspozicinės erdvės dalį verta atsižvelgti į potencialių lankytojų nuomonę ir daugiau vietos/dėmesio reikėtų skirti fotografijos darbų ekspozicijos stendams, tuo tarpu – grafikos ir skulptūros darbams – mažiau. Paskutinioji iškelta hipotezė jog elementai skirti lankytojų minčių ir idėjų raiškai bus vertinami daugiau pozityviai nei negatyviai ar neutraliai patvirtinta nebuvo. Šiauliečiai vangokai žiūri į tokias atrakcijas ir yra linkę likti stebėtojai.

Dar tyrimo metu išsiaiškinta, kokios savybės turėtų dominuoti būsimame projekte, kad šis būtų patrauklus lankytojams. Iš 10 išvardintų apklaustieji labiausiai vertina erdvumą, patogumą ir modernumą tiek ekspozicinėje erdvėje tiek kavinės aplinkoje, tad šie bruožai turėtų atsispindėti projekte.

Vienas iš tikslų buvo sugalvoti, kaip pritaikant gautus duomenis išdėlioti kavinės įrangą ir ekspozicinius stendus. Remiantis tyrimo išvadomis galima teigti, jog kavinės plane turėtų dominuoti ekspoziciniai stendai daugiausiai skirti fotografijoms. Kavinės elementai gali būti patraukti į erdvės gilumą, nes tyrimas parodė, kad veiksmingesnis traukos centras galėtų būti ekspozicijoms skirtos detalės.

8. Esamos situacijos apžvalga

Nors projektuojamas paviljonas yra mobilus ir jį galima surinkti vis kitoje vietoje, šiuo atveju jam parinkta specifinė zona Šiaulių miesto centrinėje dalyje. Tai stačios trapecijos formos plotas esantis Vilniaus gatvėje, pėsčiųjų bulvare, kur praeivių srautas yra itin didelis, ypač šiltuoju metų sezonu. Šios teritorijos ilgis 16 m, plotis 29 m (galinės kraštinės 26,6 m), taigi plotas apima 444,8 m². 2008-2009 m. vyko trečiasis Šiaulių miesto pėsčiųjų bulvaro rekonstrukcijos etapas, kuomet buvo remontuojama dalis nuo A. Mickevičiaus g. iki Žemaitės g. Tuo metu visas minėtas plotas išklotas rausvomis betono trinkelėmis. Iš keturių zonos pusių, tris supa akmens tvorelė, kuri, akivaizdu, atnaujinta nebuvo. Tvorelės aukštis - apie 67 cm., jos funkcija atskirti skirtingų aukščių zonas, kurios išsidėsčiusios aplink pasirinktą plotą. Dėl šios priežasties zonos kampe įrengti kelių pakopų laipteliai.

Paprastai ši zona gana retai eksploatuojama. Miesto švenčių metu čia kartais pastatoma nedidelė scena ar pripučiamas atrakcionas skirtas mažamečiams vaikams, tačiau didžiąją laiko dalį ji būna laisva. Aplink šią vietą telkiasi daug prekyviečių, artimiausios iš jų – prekyvietė „Dvaras“, parduotuvės „Batų kalnas“, „Kanceliarinės prekės“, vaistinė „Camelia“. Taip pat visai šalia yra Šiaulių Didždvario gimnazija. Vis gi lokaliai svarbiausias ryšys numatytam projektui veikiausiai būtų už 130m esanti Šiaulių dailės galerija. Tai gana svariai nulėmė preliminarų vietos parinkimą būsimam projektui.

pav. 4 Asmeninė fotofiksacija

pav.5 Asmeninė fotofiksacija

pav.6 Asmeninė fotofiksacija

9. Analogų funkcinė konstrukcinė ir technologinė analizė

Londono centre yra viena ir labiausiai mėgstamų ir lankomų šiuolaikinio meno galerijų visoje Anglijoje. Joje buvo eksponuojami tokių žinomų menininkų darbai kaip Man Ray, Henry Moore, Andy Warhol, Bridget Riley, Allan McCollum ir Damien Hirst. Šios galerijos renginiai, parodos ir rengiamos paskaitos per metus suburia net 750,000 lankytojų.

Nuo 2000-ųjų metų sugalvotas projektas — kiekvieną vasarą kviečiami pasaulinio garso architektai, kurie suprojektuoja originalų galerijos lauko paviljoną. Pasaulyje tai pirma ir ambicingiausia tokio tipo programa vykdoma jau daugiau nei dešimtmetį.

pav.7 Portugalijos paviljonas (2005)

2005-aisiais pasižymėjo garsiausi Portugalijos architektai Álvaro Siza ir Eduardo Souto de Moura. 400 kvadratinį metrų užimantis organiškasis paviljonas perteikė architektų idėją sukurti susigūžusį žvėrį, kuris bet kurią minutę užšoks ir praris visą galeriją.

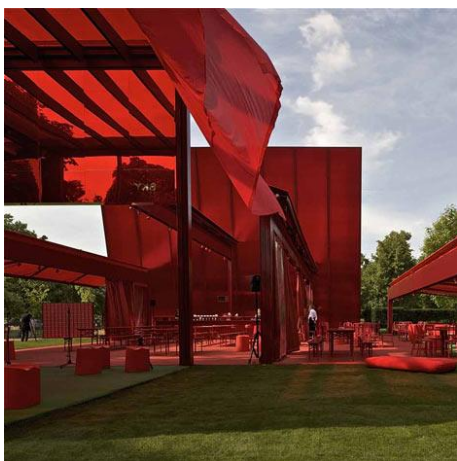
Nors paviljonui sukurti buvo naudotos pramanytos technikos ir neįprastas šiuolaikinis dizainas, tačiau pati konstrukcija būdinga vietovėje statomiems pastatams. Statyboms panaudoti 427 unikalūs mediniai pluoštai ir 247 skaidrios plokštės veikiančios saulės baterijų principu ir skleidžiančios šviesą. Šiuo projektu buvo siekiama atsižvelgti į ekologiškumą ir architektūros suderinamumą su supančia vietovę gamta.⁷

10-asis Serpentino galerijos paviljonas, suprojektuotas Jean Nouvel stovėjo Londone nuo 2010 m. liepos 10-osios iki spalio 17-osios. 2010 – aisiais Serpentino galerija, švenčia savo 40-ąją sukaktį. Tais metais galerijos paviljonas buvo suprojektuotas pasaulyje įžymaus Prancūzijos architekto Jean Nouvel. Tai 10-asis galerijos paviljonas kasmetinėje architektūrinėje serijoje. Tai pirmas architekto užbaigtas pastatas Jungtinėje Karalystėje.

⁷ Prieiga per internetą :<http://www.menoduobe.com/2008/11/serpentine-galerija-lauko-paviljonai-2008-2000-metais/>[žiūrėta 2014-05-23]

Paviljono kūrimas tapo tarptautine svetaine architektūriniam eksperimentavimui ir seka ilgą tradiciją Paviljonų projektavime, kuriame dalyvauja žinomiausi pasaulio architektai. 2010-ųjų paviljonas yra pagrįstas lengvasvorių medžiagų ir tvirto metalo kontrastingomis struktūromis. Visame projekte yra vyrauja ryški raudona spalva, kuri yra visiška priešingybė jį supančiam žaliajam parkui. Ši spalva atspindi britų tradicinių telefoninių būdelių, pašto dėžučių ir Londono autobusų atvaizdus. Geometrinės struktūros fasadas kombinuotas iš lengvasvorės permatomas medžiagos. visa struktūra sudaryta iš plokščios stoginės plokštumos ir 12 metrų aukštyr išsikišusių sienų. Ryški raudona paviljono spalva skiriasi nuo supančio parko ir siejasi su tipiniais Londono simboliais. Paviljone auditorijai įrengta kavinė, kurioje buvo vykdoma parko naktų programa, vyko viešos derybos ir renginiai.⁸

pav. 8

pav. 9

pav. 10

pav.11

Serpentino galerijos paviljonas Londone (2010)

⁸ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2010/07/06/serpentine-gallery-pavilion-by-jean-nouvel/>[žiūrėta 2014-05-23]

Pasaulinis dizaino projektas Helsinkyje 2012 metais - paviljonas su atvira programa 105 vasaros dienoms. 2012 metais Helsinkiu teko garbė būti pasaulio dizaino sostine, taigi miesto centre visą vasarą buvo atviras paviljonas tapęs susitikimo vieta, skirta kiekvienam. Kartu su dizaino Muziejumi ir Suomijos architektūros muziejumi tai suformavo WDC Helsinkio širdį 2012 metų vasaros mėnesiais. Paviljonas tarnavo kaip vieta, atvira kiekvienam, kur buvo galima pamatyti ir patirti tai, kas vyko dizaino pasaulyje, kuris tais metais buvo sutelktas būtent Helsinkyje.

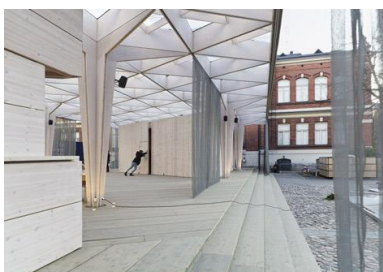
Medinis paviljonas, suprojektuotas grupės Aalto universiteto medienos specialybės studentų ir specialistų grupės, atstovauja naujos eros architektūrai ir aukščiausiam suomių statybos iš medienos novatoriškumui. Paviljonas yra bendras Aalto universiteto, Suomijos architektūros muziejaus, Dizaino muziejaus, UPM, ir 2012-ųjų pasaulio dizaino sostinės Helsinkio įgyvendintas projektas. Paviljone renginiai vyko visą vasarą - visos programos ir lankymasis ten buvo nemokamas nuo pat atidarymo. Programa visapusiškai susijusi su Dizaino muziejaus ir Suomijos architektūros muziejaus parodomis, kurios atskleidžia kad tiek suomių dizainas tiek miestas labai susijęs su vandeniu.

pav. 12

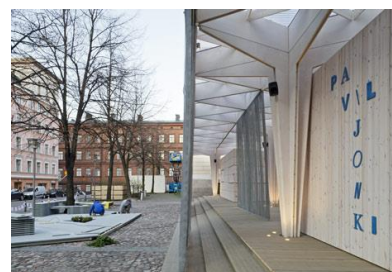
pav.13

pav.14

pav.15

pav.16

Helsinkio paviljonas. (2012)

Minėtame paviljone įrengta kavinė, kurioje buvo tiekiamas tik vietinių, sezono metu užaugintas maistas. Taip pat lankytojus viliojo skaitymo kampelis, į kurį jie buvo kviečiami peržiūrėti aktualias publikacijas ir archyvų lobius. Be to čia veikė ir stumdoma krautuvėlė, kurioje buvo prekiaujama pasaulio dizaino sostinės suvenyrais ir atributika.

Paviljonas tapo Pasaulio dizaino sostinės širdimi - visuomet atviras ir pasiekiamas pastatas, kuris įgalina organizaciją. Per jo fizinę formą ir funkciją paviljonas jungia Suomijos architektūros muziejų ir Dizaino muziejų bei kuria gyvybingą atmosferą pramištoje vietoje. Trikampių grotelių formos stogo danga suteikia Paviljonui žaismingą šviesą, kuri sklinda per terasos stiklus besileidžiant saulei. Paviljonas kviečia lankytojus atsigaiivinti ir pasimėgauti menu, dalyvauti, susitikti su įvairiais žmonėmis ir sužinoti, kas naujo dizaino pasaulyje.⁹

Paviljonas susideda iš dengtos terasos ir dviejų trikampio formos patalpų. Mažesnis trikampis turi virtuvę ir lauko kavinės prekystalį. Didesnis trikampis, kuris gali būti išplėstas į terasą - erdvė skirta veiklai. Savitarnos užkandinės virtuvė ir personalo patalpa, taip pat kaip ir didžioji erdvė, gali būti uždarytos ir tapti šiltomis uždaromis patalpomis.

Pastatas pastatytas ant išlyginto žvyro. Jokie kasinėjimo darbai ar įtvirtinimai nebuvo padaryti. Terasa padaryta iš struktūrinės medienos, o platforma iš klijuotų pušies lentų. Uždaros patalpos, sukonstruotos iš klijuotos pušies elementų.

Stogą laikančios kolonos pastatytos ant 20 mm storio plokščių esančių ant žvyro, po platforma. Kolona yra šešiakampės faneros struktūros. Jos yra sujungtos tarpusavyje. Stogo struktūra susideda iš struktūrinės medienos grotelių, kurios sudaro daug trikampių dėžinių struktūrų, kuriose įmontuotos skaidraus polikarbonato plokštės.

Šio paviljono autoriai Aalto universiteto medienos studijų studentai: Pyry-Pekka Kantonen & Markus Heinonen, Marko Hämäläinen, Janne Kivelä, Wilhelmiina Kosonen, Inka Saini.

---

⁹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2012/05/25/the-world-design-capital-helsinki-2012-pavilion-by-aalto-university-wood-studio-students/>[žiūrėta 2014-05-22]

10. Tekstilinė Architektūra

„Lietuvos architektūroje, išskyrus pavienius atvejus, labiau koncentruojamasi į tūrio formavimą, nuosaikų vidaus erdvių ir tektoninės pastato sąrangos ryšį, paviršių estetiką paliekant antrame plane. Tai lemia socialiniai ir ekonominiai motyvai, kadangi paviršius, kaip savarankiška pastato išraiškos priemonė, daugeliu atvejų yra skirta išskirtinai estetiniams tikslams. Vis dėlto, didėjant reprezentatyvumo poreikiui, dažniausiai visuomeniniuose pastatuose paviršiai vis dažniau naudojami architektūrinei formai kurti.“¹⁰

Anot Andrew W. Charleson „architektūrinė forma yra apvalkalas, apgaubiantis formą ar kontūrą. Šis supaprastintas požiūris į architektūrinę formą leidžia mums ją atskirti nuo vidaus ir išorės struktūrinės sąsajos. Tai padeda suvokti, kad ši trijų dimensijų forma, kurią mes matome, gali būti visiškai nesusijusi su vidine konstrukcine sąranga“¹¹

Tekstilinė arba kitaip – tai statiniai, kurių esmė yra audinio įtempimas, todėl ten ir susidaro didžiausios apkrovos. Tekstilinės architektūros pavyzdžiai apima ne tik lauko kavines, bei paviljonus. Galima daryti prielaidą, jog tai šiuolaikinės architektūros kryptis, kuri ateityje bus traktuojama kaip atskiras stilius architektūros plotmėje. Pagrindinis statybinis elementas šiuo atveju yra tentas - medžiaga, kuri gali būti traktuojama kaip penktas statybos elementas po metalo, akmens, stiklo ir betono.

Šios architektūros krypties pradininku pelnytai gali vadintis Freja Otto, kuris dar 60-taisiais praėjusio šimtmečio suprojektavo ir įgyvendino pirmąjį tokio tipo projektą. Tuometinės technikos pažanga dar neleido įgyvendinti sudėtingų formų. Šiuo laikmečiu situacija yra visiškai pasikeitusi – vis daugiau tokių projektų galime išvysti ne tik užsienyje, bet ir Lietuvoje, ypač šiltuoju metų sezonu. Tekstilinės architektūros pritaikomumas labai platus: pradedant nedideliais vasaros restoranėliais, pavėsinėmis bei scenomis ir baigiant sporto stadionų bei oro uostų stogais.

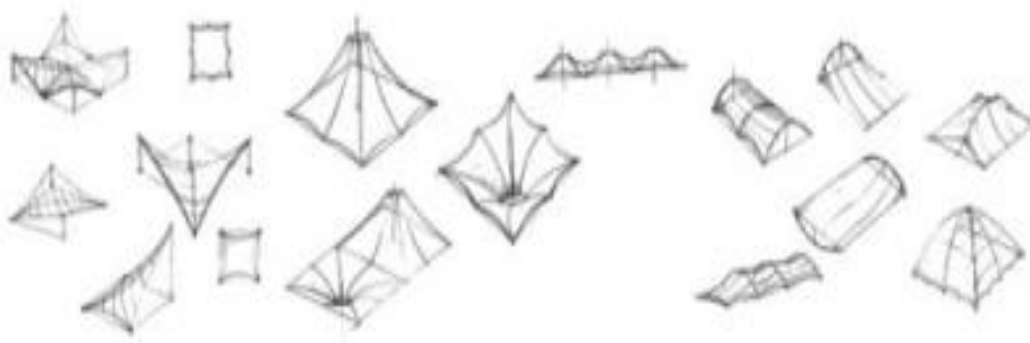
---

¹⁰ Mačiulis, Algimantas Paviršius ir forma šiuolaikinėje architektūroje--Surface and form in contemporary architecture. Mokslas – Lietuvos ateitis = Science – future of Lithuania: K. Šešelgio skaitymai – 2012. Vilnius : Technika. ISSN 2029-2341. T. 4, nr. 2 (2012)

¹¹ Charleson, W. A. 2005. Structure as Architecture. Publication: Oxford ; | Burlington, MA : Elsevier/Architectural Press, 2005 . ix, 228 p

10.1. Architektūros formos:

- Membraninė architektūra – kuomet stiebai arba plieniniai lynai išeina iš kampų, o ne iš centro.
- Konusinė arba kitaip - kūginė architektūra – turi išlenkto arba įlenkto kūgio formą. Tais atvejais stiebas arba plieniniai lynai išvedami iš kūgio viršūnės.
- Karkasinė architektūra – kuomet tentinis audinys tvirtinamas ne kampuose, o per ištįsą perimetrą tiesiogiai prie karkasinės konstrukcijos.
- Kombinuota architektūra – statiniai, kuriuose panaudojamas kelių stilių derinys.

Pav.17 .Tekstilinės architektūros formos.

10.2. Darbo eiga nuo sumanymo iki įgyvendinimo

Dizaino sumanymas - jį gali pateikti objektą projektuojantis dizaineris, architektas ar architektūros darbas užsiimanti kompanija. Šis lygmuo gali būti įgyvendinamas eskizuojant tiesiog pieštuku ant popieriaus arba naudojant specialias kompiuterines programas suteikiančias galimybes atlikti tai trimatėje plotmėje. Pirmojo etapo rezultatas gali būti būsimo projekto maketas ar/ir jo kompiuterinė trimatė vizualizacija. Esant patirties trūkumui projektuojant tekstilinės architektūros objektus bei konstrukcijas, pravartu konsultuotis palaikyti su specialistais, kurių kompetencija leidžia atlikti tam tikrus skaičiavimus, nuo kurių priklauso ar norimas įgyvendinti sprendimas yra pakankamai stabilus, patvarus ir išvis įmanomas realizuoti .

Statiniai skaičiavimai - lygmuo visiškai susijęs su pirmuoju įvardintu. Šiame lygmenyje patikrinama ir ,reikalui esant, keičiamas architekto sukurtas sumanymas, parenkamos tinkamiausios medžiagos, sudaroma preliminarai projekto sąmata ir ruošiama techninio projekto dokumentacija. Tokius darbus privalo atlikti tekstilinės architektūros konstrukcijų projektavimo patirtį turintis inžinierius arba inžinierinė kompanija.

Darbo projekto paruošimas – Etapas, kurio metu paruošiami detalūs darbo brėžiniai skirti gamybai. Šiuos darbus atlieka arba pats gamintojas, įvertinęs savo gamybos įrengimus ir naudojamas gamybos technologijas arba inžinierius, kuris atlieka techninio projekto darbus bendradarbiaujant su gamintoju.

Gamybos darbai – Pagal paruoštus projektus gamybos darbus gali atlikti kompanijos, kurios atitinka kokybinius ir technologinius poreikius ir reikalavimus, kurie paprastai nustatomi ir suderinami ankstesniuose etapuose.

Montavimo darbai - Juos atlieka sertifikuotos statybos kompanijos, kurios turi tiek tekstilinės architektūros elementų montavimo patirtį tiek puikias teorines žinias.

10.3. Tekstilinių audinių rūšys

Tekstilinei architektūrai naudojamos polivinilchlorido (toliau – PVC) medžiagos, padengtos akrilo arba polivinildiflorido, kitaip - fluoro gumos (toliau – PVDF) sluoksniu, o taip pat ir stiklo audinio medžiagos, padengtos politetrafluoretileno / teflono (toliau – PTFE) sluoksniu. Dėl to žymiai pagerėja tiek estetiškos statinio savybės tiek prailgėja tarnavimo laikas. Medžiagų tamprumo charakteristikos bei jų svoris tiesiogiai priklauso nuo statinio konstrukcijos ir yra parenkamos atliekant konstrukcinius skaičiavimus.

PVC audinio sukūrimas pasaulyje sukėlė tam tikrą revoliuciją, nes netrukus jį buvo imta taikyti įvairiausiose srityse. Ši medžiaga tebėra itin populiari ir šiomis dienomis. Kalbant apie standartinės serijos audinius, tai daugumos esamų gamintojų audinių charakteristikos yra gana panašios.

1lent. PVC audinio charakteristika.

Svoris	Temperatūrinis režimas	Spalva
630 – 650 gr/m ²	nuo -30 iki +70C ⁰	paprastai 16-os spalvų paletė

Ši medžiaga naudojama automobilių priekabų, paviljonų bei plakatų gaminimui.

Kitas charakterizuojamas PVC audinys jau gerokai stipresnis, kuris naudojamas angarams bei nedideliems tekstilinės architektūros gaminiams.

2lent. Sunkesnio PVC audinio charakteristika.

Svoris	Temperatūrinis režimas	Spalva
900 gr/m ²	nuo -30 iki +70C ⁰	paprastai 16-os spalvų paletė

Skėčių gamybai dažniausiai pasirenkamas specialus lengvas PVC audinys HEY TEX, kurio kvadratinis metras sveria vos 430 gr. Dar viena šios medžiagos savybė - ji pasižymi itin gerai praleidžia šviesos srautus. Dėl jos statiniai saulėtu oru tampa itin patraukliais. Šis audinys gaminamas tik baltos spalvos. Tuo tarpu audinys vadinamas Blockout visiškai nelaidus šviesos srautams.

Dar viena neretai naudojama medžiaga - PVC tinklelis. Ji dažniausiai taikoma interjero sprendimuose. Pertvaros, žaliuzės, pakabinamos lubos, tai tik keli pavyzdžiai gaminių, kuriems gali būti panaudojamas PVC tinklelis. Jis itin mėgstamas dėl to, kad dėl perregimumo neuždaro erdvių, o priešingai – jas padidina. Spalvų spektras ir tankumų pasirinkimas labai platus, todėl panaudojimo galimybės itin didelės.

3lent. Medžiagų kokybės rodiklių lentelė.

	Akrilu dengtas PVC	PVDF	PTFE
Ilgaamžiškumas	10-15	15-20	virš25m
Atsparumas senėjimui	*	**	***
Savaiminio valymo charakteristikos	*	**	***
Šviesos pralaidumas	***	***	***
Atsparumas ugniai	**	**	***
Atsparumas lankstymui	***	*	Negalima lankstyti
Kaina % (proc.)	100	125	200/250
Rekomendacinis panaudojimas	Mobilūs, sezoniniai objektai	Stacionarūs objektai	Stacionarūs objektai

*** labai gerai   ** gerai   * patenkinamai

Visi minėtieji audiniai pasižymi tokiomis teigiamomis savybėmis:

- Tekstilės architektūros elementai gali būti originalūs, individualūs ir suprojektuoti konkrečiai aplinkai arba projektui dėl savo pritaikomumo;
- Kitos medžiagos, tokios kaip medis, stiklas, nerūdijantis plienas bei jo gaminiai – mazgai bei lynai yra lengvai derinamos su tekstilinės architektūros konstrukcijų elementais;
- Dėl kai kurių audinių laidumo šviesai, įrengus tam tikrą apšvietimą ar remiantis tik natūralia šviesa galima išgauti įvairiausių estetinio vaizdo variacijų, kurios daro bendrą vaizdą patrauklesnį.

- Šioms konstrukcijoms naudojamos medžiagos pasižymi antistatinėmis savybėmis dėl specialių medžiagų padengimo. Akrilo arba PVDF sluoksniu dengiamos PVC medžiagos, o PTFE sluoksniu – stiklo audinio medžiagos;
- Tekstilinės architektūros elementų estetiškas vaizdas gali išlikti nepakitęs iki 25 metų;
- Audiniai naudojami statiniams veikia kaip UV filtrai;
- PVC yra nedegi medžiaga, jos struktūros savybės keičiasi prie 70°C temperatūros, prie 80°C-120°C temperatūros audinys ima trauktis;
- Kai kurios PVC audinių rūšys gali būti perdirbamos, todėl joms būtų galima taikyti ekologiškumo savybę;
- Audiniai pasižymi gera garso ir šilumos izoliacija.

10.4. Technologija

PVC audinio sujungimui naudojami tokie būdai:

- *AD suvirinimas* - tai suvirinimas aukšto dažnio srove. Audinys suspaudžiamas presu ir sulituojamas dėka besiskverbiančių mikrobangų. Tai patikimas tačiau ir brangiausias litavimo būdas.
- *Sulitavimas karštu oru* - feno principas. Audinys įkaitinamas karšto oro srauto iki lydymosi temperatūros ir suspaudžiamas voleliais.
- *Siuvimas*. Siuvimas kaip taisyklė nenaudojamas PVC audinio sujungimui. Šis metodas naudojamas kai reikia tarkim įsiūti užtrauktuką arba kai medžiagos neįmanoma sujungti anksčiau paminėtais metodais.¹²

10.5. Pagrindinės tekstilinės architektūros rūšys:

- *Tekstiniai kupolai ir stogai*. Tai plonos lanksčios membranos (įtempti tekstiliniai audiniai), kurie išlaiko formą dėl jas veikiančių tempimo jėgų. Jie tinkami apsisaugoti nuo tokių klimatinių veiksnių kaip saulė ir lietus.
- *Pneumatiniai stogai*. Šiuo atveju audinys savo formą palaiko dėl vidinio oro slėgio.
- *Lyniniai-tinkliniai stogai*. Tokiais atvejais įtemptas lyninis tinklas laiko atskirus elementus - organinio stiklo lakštus, medines plokštes ir kt. - dangą kuri apsaugo nuo saulės ir lietaus.

---

¹² Prieiga per internetą : http://www.everex.lt/lt-prod_technologijos.html [Žiūrėta 2014-11-03]

10.5.1. Įtempti tekstiliniai stogai

Konstrukcija

Tekstilinės architektūros karkaso ir stiebų gamybai, priklausomai nuo pasirinkto dizaino varianto kuriant projektą, gali būti naudojamas plienas, gelžbetonis, medis arba kombinuoti sprendimai. Priklausomai nuo statinio paskirties bei kliento pageidavimų, konstrukcija sniego apkrovoms, pagal STR 2.05.04:2003 reikalavimus, gali būti skaičiuojama arba ne.

Stogų uždangos įtempimo mazgai, lynai ir antgaliai

Prabangiausios klasės tekstilinės architektūros statinių uždangos įtempimo mazgų gamybai naudojamas nerūdijantis plienas. Jungtys ir kiti tvirtinimo elementai yra gaminami iš galvanizuoto plieno. Įtempimui naudojami nerūdijančio plieno lynai, kurių galuose gamykliškai įpresuoti nerūdijančio plieno antgaliai.¹³

Tekstilinių stogų panaudojimas:

- Apsaugai nuo tiesioginės saulės spindulių;
- Automobilių stovėjimo aikštelėms, autobusų, geležinkelio stotims ir oro uostams;
- Degalinių statybai ir apipavidalinimui;
- Surenkamiems paviljonams, kurie skirti parodoms, stogams skirtiems įvairaus pobūdžio renginiams koncertams arba parodoms-prezentacijoms;
- Stogai stadionams, sporto kompleksams;
- Pastogės virš įėjimų ir pėsčiųjų takelių;
- Viešbučių, restoranų, kavinių ir kitų komercinių pastatų stogams, bei pastatų apipavidalinimui.

---

¹³ Prieiga per internetą :http://www.vingida.lt/metalu_konstrukciju_gamyba.html [Žiūrėta 2014-11-03]

10.5.2. Pneumatinės konstrukcijos

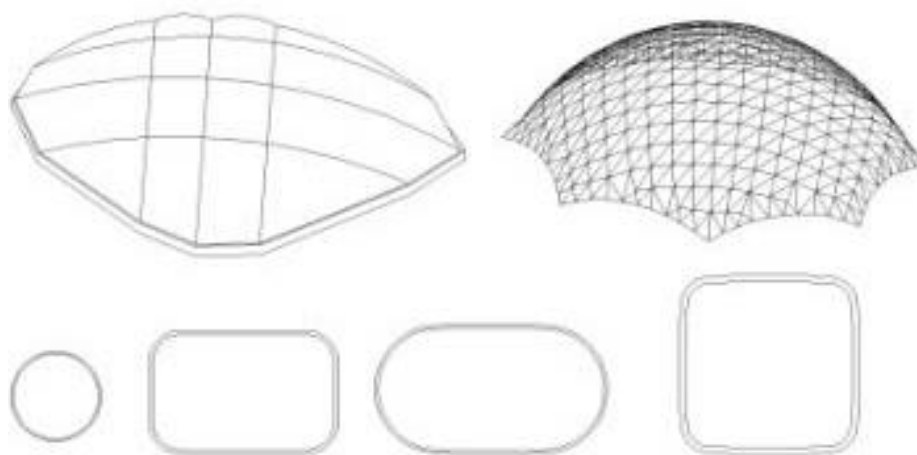
Tokio tipo statiniams nėra reikalingos palaikančiosios konstrukcijos, todėl jie pasižymi tam tikrais pranašumais prieš įprastus tekstilinės architektūros sprendimus. Visų pirma dėl konstrukcijos paprastumo, jų kaina yra gerokai mažesnė, o montavimo darbai gali būti atlikti be specialistų priežiūros. Neretai tai ir sutrumpina gamybos bei montavimo trukmę.

Pneumatinių konstrukcijų statinių formos yra palaikomos dėl pučiamo oro – ši savybė atsispindi ir konstrukcijos tipo pavadinime. Svarbu tai, kad žmonės esantys pastate nejaučia jokie diskomforto nes oro slėgio skirtumas yra labai mažas ir niekuomet neviršija nustatytos normalaus slėgio ribos.

Pneumatinių konstrukcijų tipai

Pagal konstrukcijos fizinį aukštį jos yra klasifikuojamos į dvi grupes – aukšto profilio ir žemo profilio pneumatines konstrukcijas.

- **aukšto profilio konstrukcijos** dažniausiai naudojamos eksploatuojant konstrukciją laikinai ar periodiškai ant "nulinio" žemės pagrindo;
- **žemo profilio konstrukcijos** naudojamos didelių gabaritinių matmenų konstrukcijoms - stadionams, dideliems sporto kompleksams ir pan. Dažniausia jos montuojamos ant paruoštų sienų, o ne ant "nulinio" pagrindo lygio. Stogas prilaikomas skersiniais lynais, tuo pačiu stogui suteikiama forma.¹⁴

Pav. 18 Žemo ir aukšto profilio konstrukcijų pavyzdžiai.¹⁵

¹⁴ Prieiga per internetą :http://www.vingida.lt/pripuciamos_konstrukcijos_teniso_kortu_matmenys.html [Žiūrėta 2014-11-12]

¹⁵ Prieiga per internetą :http://www.vingida.lt/pripuciamos_konstrukcijos_teniso_kortu_matmenys.html [Žiūrėta 2014-11-12]

Uždangos. Sniego ir vėjo apkrovos yra reglamentuotos STR 2.05.04:2003 reikalavimuose. Remiantis jais įvertinami šie konstrukcijų uždangų kriterijai ir atliekami skaičiavimai. Tam, kad konstrukcija būtų visiškai hermetiška, audinys yra sulituojamas ir tokiu būdu tampa vienalytis. Uždangos gaminamos iš mažas galimybes užsiliepsnoti turinčio audinio, kuris standartizuotas pagal DIN4102B1/M2 normatyvus. Abi jo pusės padengtos akrilo sluoksniu. Iš tokios perregimos medžiagos gali būti gaminamos įvairiaspalvės uždangos stogo ir šonų konstrukcinės dalys. Visa uždanga prie pagrindo tvirtinama specifiniais tvirtinimo elementais iš galvanizuoto plieno.

Dvigubas audinio sluoksnis padeda išvengti kondensato problemos. Tai įgyvendinama iš konstrukcijos vidinės pusės pritvirtinant dar vieną atskirą PVC medžiagos sluoksnį sudarant oro tarpą. Be to, toks būdas suteikia geresnes akustines ir šilumos izoliacijos savybes.

Durys. Pneumatinėse konstrukcijose dažniausiai pasitaikantis įėjimo variantas – besisukančios durys. Tai padeda palaikyti reikiamą slėgį patalpoje. Papildomi – avariniai išėjimai, jei tokių reikia, dažniausiai būna tiesioginiai.

Apšiltinimo ir oro slėgio palaikymo sistema. Kiekvienos pneumatinės konstrukcijos įrangos sudėtyje turi būti apšiltinimo ir automatinė oro slėgio palaikymo sistema, kuri gali naudoti tiek dyzelinio kuro, tiek elektros, tiek centrinio šildymo suteiktą energiją, priklausomai nuo esamų poreikių ir galimybių.

Apšvietimas. Jo srautai pasirinktinai gali būti pritvirtinami prie konstrukcijos lubų ir šviesti į apačią arba apšviesti lubas, jei apšvietimas montuojamas ant sienelių ar grindų ir šviesos srautai nukreipti į viršų. Neretai pasirenkamas kombinuotas abiejų būdų apšvietimas.

Pranašumai:

- Konkurencinga, žema kaina;
- Nereikalingos atraminės konstrukcijos, kolonos, net jei pastato gabaritai pasižymi itin dideliais matmenimis;
- Dėl stogo (jei reikia ir sienelių) gamybai naudojamos baltos, šviesai laidžios PVC medžiagos, taupoma energija apšvietimui;
- Greitas ir nesudėtingas sumontavimas ir demontavimas nereikalaujantis specialistų priežiūros;
- PVC medžiaga yra nesudėtingai suremontuojama jei atsiranda techninių pažeidimų.

Panaudojimas ir paskirtis:

- Dažniausiai naudojami teniso kortams, baseinams, golfo aikštelėms, ledo arenoms, futbolo aikštynams ir kitiems sporto kompleksams;
- Rečiau naudojami birių ir kitų krovinių bei įrengimų nuolatiniam ir laikinam saugojimui - sandėliavimui.

10.5.3. Lyniniai – tinkliniai stogai

Lyniniai - tinkliniai stogai – dar viena tekstilinės architektūros (įtemptų, lengvo svorio konstrukcijų) rūšių. Šiuo atveju įtemptas lyninis tinklas yra tarsi karkasinis elementas su tarpais, į kuriuos tvirtinama atskirų elementų danga - pavyzdžiui: lakštai iš organinio stiklo, medienos ir kitų panašių medžiagų, kurios dėl savo fizinių savybių gali būti gera apsauga nuo tokių klimatinių reiškinių kaip vėjas, saulė ir lietus.

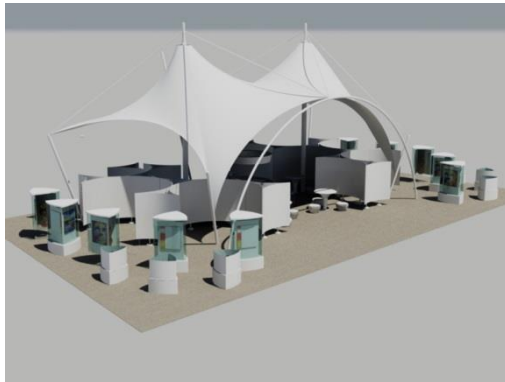
Efektyvios formos kuriamos remiantis fizikiniais reiškiniais ir dėsniais, kaip ir kitose tekstilinės architektūros srityse: iškerpant ir įtemptiant. Lyniniai tinklai dažniausiai kombinuojami su membranomis, ypač kai įtempimo jėgos būna per didelės vienam tekstiliniam audiniui. Lyninės - tinklinės struktūros gali būti ir savarankiškos. Tačiau tarpai tarp lygiagrečių lynų susikirtimų sudarančių tinklą neretai būna padengti tokiomis medžiagomis kaip stiklo, medžio ar metalo plokštės / lakštai.

11. Kūrybiniai ieškojimai

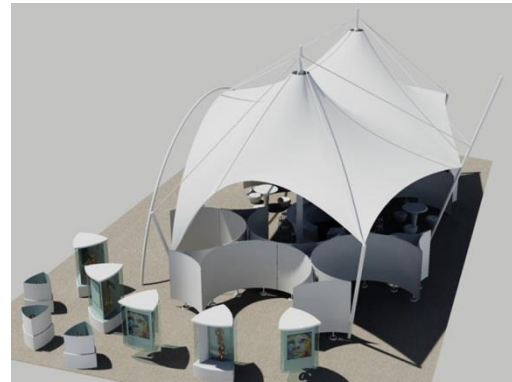
„Kiekvieno veiksmo planavimas ir modeliavimas, turint mintyje tam tikrą tikslą ir sudaro procesą. Veiksmo pobūdis, kuriuo dizainas atlieka savo paskirtį, yra jo funkcija. Funkciją sudaro šios dalys: Metodas, poreikis, asociacija, estetika, daikto suvokimas, panaudojimas.“(p.64) ¹⁷

Atlikus esamų analogų analizę, stoginei projekto daliai nuspręsta pasitelkti tekstilinės architektūros elementus. Tai karkasinės struktūros iš metalo, prie kurių tvirtinamas ir ištempiamas tentas - medžiaga, kuri nekeičia savo techninių parametrų temperatūroje nuo -30°C iki +70°C yra, nepralaidi drėgmei, ji puikiai prisitaiko prie bet kokio paviršiaus, išlieka tvirta net itin sudėtingomis sąlygomis. Eskizavimo metu buvo sukurti keli stogų konstrukcijų ir įrangos variantai. Čia pateikta kelios vizualizacijos objektų, kurių dėl vienos ar kitos priežasties buvo atsisakyta. Stogo struktūros pavaizduotos pirmose dviejose iliustracijose (pav.19 ir pav.20) trūkumas – pakankamai uždara priekinė dalis, kas neleidžia natūraliam dienos apšvietimui patekti į paviljono gilumą.

Šitoki stogą sudaro dvi simetriškos dalys, tačiau jos nėra moduliarios – reikalui esant, nebūtų galimybės platinti ar pailginti stoginės dalį tiesiog prijungiant dar vieną ar kelis „skėčius“. Tai dar vienas minusas, kuris lėmė kitokios formos stogo pasirinkimą.

pav. 19 Stogas

pav.20 Stogas

Projektuojant baro dalies elementus, pirminis variantas (pav.21) buvo apvalios formos baro stalias apeinamas iš visų pusių su 12 baro kėdžių. Vėliau kilo idėja vietoje baro kėdžių prie stalo įrengti sūpynes. Tai kardinaliai pakoregavo baro dalies formą – jis liko prieinamas tik iš priekio, sėdimos vietos prie jo liko tik iš kairės ir dešinės prie papildomų stalų. Šiuo atveju baras yra kampuotų formų (pav.22), tačiau tai nedera prie aptakių baldų formų bei lanksčių stogo konstrukcijų. Dėl šios priežasties baro forma kito.

pav.21 Baras

pav.22 Baras

Keli kavinės įrangos ir ekspozicinių stendų eskizai suteikė galimybę išsirinkti optimaliausią variantą būsimam projektui. Pirminis sėdimų baldų – sūpuoklių ir kėdžių variantas – lakoniškos formos, iš metalo strypelių, sudarančių tam tikrą ažūrą (pav.23). Vyraujanti spalva – juoda, tačiau kiekvienoje grupelėje yra po raudonos ar geltonos spalvos akcentą – skirtingos spalvos kėdė ar sūpynės. Visgi šio varianto teko atsisakyti dėl formos ergonomikos ir estetinių trūkumų.

Be to labai svarbu atsižvelgti, kad dalis erdvės skirta meno kūrinių eksponavimui, tad joje esantys baldai ir įranga neturėtų nukreipti dėmesio tapdami ryškiais akcentais. Todėl kuriant bendrą aplinką buvo nuspręsta apsiriboti šviesių bei neutralių spalvų spektru.

Ekspozicinis stendas su trimis lenktomis plokštumomis (pav.24) pirminiame sumanyje buvo gana platus ir stipriai išlenktas. Tai būtų trukdis tinkamai eksponuoti didelius plokštuminius kūrinius, nes dėl išlenktumo jie pakankamai nepriklustų prie paviršiaus. Dar vienas trūkumas šiame eskize yra šių modulių išdėstymas, jungimas taip, kad uždaromos erdvės, trūksta praėjimų tarp kavinės ir zonos, kuriose išdėlioti ekspoziciniai stendai. Šios problemos išspręstos stendų plokštumas pasiaurinus, jų lenktumą sumažinus pasirenkant didesnę spindulį, o nepatogumai dėl netinkamo zonavimo pašalinti stendų modulius sujungus į mažesnius blokus ir palikus daugiau tarpų praėjimams.

pav. 23 Baldai

pav.24 Stendai

12. Sukurto sezoninės parodų erdvės ir lauko kavinės projekto analizė

12.1. Objektai

Visą kompleksą būtų galima išskirti į kelis esminius objektus:

- Stoginė dalis;
- Baro zona su sūpynėmis;
- Staliukai su sėdimomis vietomis;
- Ekspoziciniai stendai.

Stogas – esminis projekto elementas, kurio konstrukcijos ypatybės jau aprašytos ankstesniame skyriuje apie tekstilinę architektūrą. Jis dengia didžiąją dalį ant grindų išdėstytų objektų – visą barą su staleliais ir dalį ekspozicinių stendų. Į vieną pusę kylančios kreivės atveriančios visą priekinę dalį suteikia lengvumo, grakštumo įspūdį. Fermų panaudojimas ne tik sustiprina konstrukciją – jų ažūras dar labiau pabrėžia dinamišką konstrukcijos formą. Nors stogas yra pats didžiausias projekto elementas, jis neužgožia kitų, priešingai – priekis yra visiškai atviras, todėl neblokuojama natūrali dienos šviesa.

„Ypatingas pasitenkinimas, kylantis iš daikto paprastumo, gali būti vadinamas elegancija. Kai kalbame apie elegantišką sprendimą, jam priskiriama tai, kas sudėtingą daiktą sumažina iki paprasto ir originalaus. Šios emocijos dar labiau sustiprėja, kai daikto elegancija puikiai dera su funkcija. „(p.67) ¹⁷

Pats stogas sudarytas iš trijų vienodų elementų. Kitu atveju galima jų skaičių keisti – stogo forma arba pailgėtų arba sutrumpėtų. Formuojant tekstilinės architektūros elementus specialiai stoginėms, paviljonams, aktualu, kad būtų numatyta, per kur nubėgs lietaus vanduo, o rudeniop, jei projektas medžių apsuptyje, byrės lapai. Šiuo atveju, kiekvienoje iš trijų stogo dalių yra po natūraliai susiformavusį piltuvėlio formos elementą. Jo apačioje atidaromas apvalus plyšys. Vanduo savo ruožtu nubėga latakais per vieną konstrukcinį stulpą, o lapai plyšius atidarius išgriebiami, išvalomi.

Baro zona – viso projekto centrinė dalis. Pačiame viduryje apvalus baro stalas, prie kurio klientai gali prieiti ir kontaktuoti su kitoje pusėje esančiu zonos darbuotoju. Vidinėje aikštelėje vienu metu gali dirbti du asmenys. Ten suprojektuotas darbinis stalas su spintelėmis ir lentynomis laikyti produkcijai, reikalui esant galima įmontuoti šaldymo įrangą ar pašildymo prietaisus. Ant darbinio stalo galima laikyti kavos virimo įrenginius, puodelius, kasos aparatą ir panašius reikalingus objektus. Baras turi galinę ažūrinę sienelę su spintele. Ji stumdoma į šonus – taip reguliuojamas patekimas į darbinę baro zoną. Ant stogo konstrukcijų, virš apvalaus baro stalo kabo analogiškos formos elementas, kuriame įmontuotas stalo apšvietimas bei žaliuzės, kurios nuleidžiamos kuomet kavinė nedirba. Prie baro stalo jungiami du stalai su sėdimomis vietomis. Prie kiekvieno iš jų gali sėdėti 8 žmonės – po 4 iš abiejų pusių. Baro kėdes čia pakeičia sūpynės. Jos tvirtinamos prie specialaus konstrukcinio elemento, tvirtinamo į grindis, todėl stogui papildomų apkrovų nesudaro. Kiekviena sūpynė palaida virve tvirtinama prie grindų tam kad supimosi amplitudė būtų ne per didelė susitrenkti su šalia esančia ar kitaip susižeisti. Tokiu atveju išlaikomas siūbavimo efektas tačiau užtikrinamas lankytojų saugumas. Toks sėdėjimo būdas leidžia atsipalaiduoti ir dar labiau sustiprina vyraujančią lengvumo įspūdį.

„Aistringas technologijų – dvidešimto amžiaus pabaigos meno – įkūnytojas, Colombo vadino baldus „įranga“ ir pasakė : “ Praeityje erdvė buvo statiška, bet dabar mes turime ketvirtąją dimensiją: laiką. Dabar ją reikia įvesti į erdvę, kad ji taptų dinamiška.“ Taigi ne vienam milaniečiui Colombo sukurtas dizainas atspindi dekoruotojo jaučiamą erdvės ir laiko tęstinumą: kabantys šviestuvai ir kitos detalės išjudina aplinką.“ (p.118)¹⁶

Staliukas su sėdimomis vietomis. Lankytojams, kurie siūbavimą mieliau iškeistų į stabilumo pojūčius, šioje erdvėje numatyti staleliai su sėdimaisiais baldais – pufais. Prie kiekvieno stalo numatyta pastatyti po 3 tokius baldus. Tiek staleliai tiek pufai dėl azūrinių jungimų (pufas jungiamas iš skirtingo dydžio plokštelių paliekant tarp jų tarpelį tokio pat storio, kokio yra pati plokštelė) taip pat atrodo lengvi, neapsunkina aplinkos, tačiau dėl medžiagos ypatybių būtų ganėtinai sunkūs. O tai galima laikyti privalumu, kai baldai stovi viešojoje erdvėje, o ypačiai lauke – išvengiama baldų išstumdyto po visą zoną ir žinoma vagysčių. Šiaip ar taip, šie baldai turėtų būti tvirtinami prie pagrindo.

Ekspoziciniai stendai šiame projekte numatomi 3rūšių: stendai skirti tūriniais kūriniais, universalūs stendai, kuriuose vienu metu gali būti eksponuojami tiek tūriniai tiek plokštuminiai meno kūriniai bei stendai skirti plokštuminiams darbams. Pirmieji stendai skirti išskirtinai erdviniais kūriniais susidaro iš dviejų dalių – cokolio ir skaidraus gaubto, kuris leidžia darbą apeiti, apžiūrėti iš visų pusių. Universalieji ekspoziciniai stendai iš dalies panašūs – turi cokolį ir skaidrią dalį, tačiau yra gerokai aukštesni. Papildomai jie turi neskaidrią detalę viršuje - stogelį. Joje montuojamas stendo apšvietimas. Stendo viduje gali būti statoma V formos sienelė. Tokiu atveju, jos tarpe gali būti eksponuojamas erdvinis kūrinys, o ant sienelių kabėti plokštuminiai darbai. Jei aukštesnis tūrinis darbas turi būti matomas iš visų pusių, tai vidinė sienelė gali būti nenaudojama, o jei plokštuminių darbų kabinimui poreikis yra didesnis tai viduje gali būti statoma triguba sienelė ir tuomet vienu metu rodomi 3 darbai. Plokštuminiams darbams skirti stendai yra moduliniai. „Modulis (lot. modulus – matas) yra nekintantis bet kurios geometrinės formos elementas, tam tikras struktūros vienetas. Jo kartojimas sudaro modulinę daikto struktūrą vadinamą moduline sistema. Modulis laikomas tvarkingumo ir estetikos simboliu. Jis pasižymi griežtumu, geometrija, logika. Kuriant daiktus ar tam tikros paskirties objektus, būtina jausti tvarką, funkcionalumą, konstruktyvumą, technologines galimybes. Tad kiekvienas objektas turi būti kuriamas pasitelkus logiką ir racionalumą.“(p.80)¹⁷

---

¹⁶ Stephen Bayley & Terence Coran Dizainas : Matoma inteligencija /; [vertė Dalia Kubiliūtė, Jolita Parvickienė, Ieva Vanagaitė]. Vilnius : Charibdė, [2008]. Versta iš: Design. ISBN 9789955739128.

Vieną modulį sudaro 3 šiek tiek išlenktos plokštės suremtos nugarėlėmis. Jie ypatingai tinka nuotraukų plakatų ar kitokių spaudos darbų rodymui. Šie standai puikiai atlieka erdvės zonavimo funkciją. Juos jungiant įvairiausiais būdais tarpusavyje susidaro mažos atskiros ekspozicinės zonos, o pačios erdvės suskirstymas nėra toks kietas, dera prie stogo linijų.

12.2. Medžiagos

„Bet kokio sprendimo teisingumas priklauso nuo prasmės, kurią mes suteikiame būsimam daiktui, motyvuodami jau pirminius idėjų ieškojimus. Prasmingumo ir tinkamumo sąvoka turi pakeisti tokius semantiškai perkrautus žodžius kaip „gražus“, „žavus“, „patrauklus“, „atstumiantis“, „bjaurus“, „realistiškas“, „nepastebimas“, „abstraktus“ ir panašiai.“¹⁷

Visus šiuos sezoninio pramogų komplekso komponentus vienija ne tik tokie bendri bruožai kaip linijos graškumas, aptakumas, bet ir tai, kad didžioji dalis objektų išlaiko gryną, savitą medžiagiškumą. Stogo konstrukcijoms naudojami metalo profiliai (karkasai, ferminės konstrukcijos, bei sutvirtinimo elementai). Taip pat plieno lynai atotampoms, skirtoms stogo formavimui ir tvirtinimui. Ant šitokio metalinio karkaso tempiamas tekstilinis audinys iš tokių specialių medžiagų kaip PVCH, PVDF ir PTFE padengtų apsauginiu akrilo arba teflono sluoksniu, kuris veikia kaip apsauga nuo atmosferos poveikio. Grindims pakyla formuojama Taip pat iš surenkamų konstrukcijų, tik šiuo atveju pagrindą sudaro lengvai surenkami impregnuoti medienos moduliai (Pav.25) skirti specialiai lauko erdvių dangoms.

Pav. 25 Surenkamos grindų dangos

Baldų gamybai pasitelkiamas medžio masyvas - jo plokštės, kurios tarpusavyje jungiamos paliekant tarpelius taip sudarant ažūrines formas. Tuo tarpu baro kai kuriems baro elementams ir sūpynėms naudojama klijuota mediena. Baro dalyje taip pat įmontuoti matiniai stiklai, kurie išsklaido ten integruotą apšvietimą. Skaidrių ekspozicinių stendų gamybai galėtų būti naudojamas grūdintas stiklas arba skaidraus akrilo gaminiai. Standai skirti plokštuminiams darbams susideda iš karkaso (aliuminio profiliai) ir lenktų tvirto plastiko skydų. Prie tų pačių karkasų tvirtinami smulkūs metaliniai šviestuvai su halogeninėmis lemputėmis.

¹⁷ Vytautas Kibildis. Nuo idėjos iki daikto : dizainas, projektavimo metodika : [vadovėlis aukštųjų mokyklų studentams] Vilnius. Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2009 ISBN 9789955854272.

12.3. Kompoziciniai sprendimai

„Kompozicija (lot. compositio – sudėstymas, sukūrimas) mums rūpima prasme – tai meno kūrinio elementų, jų dydžių, apimčių išdėstymas (sudėstymas), derinimas, jų tarpusavio ryšys ir santykis su visuma, objekto sandara, struktūra, konstrukcija, architektonika. <...> Kompozicijos sinonimu galima laikyti harmonizavimą (gr. Harmonija – darna). Tai turinio ir formos atitikimas, visumos ir atskirų jos dalių darna.<...> Kompozicijos teorija, kaip meninio mąstymo sistema, ilgą laiką buvo ir tebėra diskusijų objektas. Jos teoriniai formulavimai, samprata vystėsi kartu su kultūrine visuomenės raida.“¹⁸

Kalbant apie kompozicijos išraiškas atliktame darbe, veikiausiai reikėtų pradėti nuo vietos sąlygų. Projektui parinkta vieta yra stačiosios trapecijos formos. Tai asimetrinė figūra, tačiau į tai buvo atsižvelgta tik iš dalies, nes duotoji vieta gali keistis. Taigi plane visi objektai išsidėstę simetriškai, o laisvas trapecijos kampas užpildytas vienu papildomu ekspoziciniu stendu. Jei pažiūrėtume į objektų išdėstymo planą, centre yra baro zona su 2 siaurais ir ilgais stalais iš šonų. Prie jų tvarkingai išsirikiuoja 16 sėdimų vietų – sūpynių. Priekyje ir gale baro iš viso numatyti 9 staleliai iš kurių prie kiekvieno stovi po 3 sėdimuosius baldus - pufus. Visą šią kavinės zoną supa ekspoziciniai stendai – šonuose moduliniai stendai plokštuminiams darbams, o už kavinės zonos, labiau erdvės gilumoje – stikliniai stendai su cokoliais. Beveik visuose projekto objektuose galima įžvelgti tokias savybes kaip formos aptakumas, lengvai lenktos linijos vyravimas, ažūras, lengvumo įspūdis.

Visus stendus vienija tai kad jie turi 3 sienelės (Vienų stendų sienelės šiek tiek išlenktos į vidų, kitų į išorę), prie stalelių yra vietos atsisėsti trims asmenims. Tokią formą, kuri pasikartoja daugelyje objektų, iš dalies padiktavo stogo elementai ir minimalizmo principai, kuriuos tikslingai pritaikius, gana paprastomis išraiškos priemonėmis, be papildomų puošmenų, galima sukurti atsipalaidavimui tinkančią aplinką.

„Kuo kultūringesnis tampa žmogus, tuo mažiau lieka dekoracijų.“ (Adolfas Loosas)¹⁹. „Amerikos skulptorius Horatio Greenough 1739m. pirmas pareiškė, kad „forma seka funkcija“. Ši frazė <...> Franko Lloyd Wrighto buvo perfrazuota į kitą, ne mažiau reikšmingą frazę: „Forma ir funkcija yra viena“. Abu posakiai inspiravo tariamą skilimą į tai, kas gerai veikia, ir tai, kas gražu. Frazės „forma seka funkcija“ potekstė yra ta, kad, kiek bus patenkinti funkciniai reikalavimai, tiek bus patraukli ir forma.“ (p.57)¹⁷

¹⁸ Juozas Burneika, Forma, kompozicija, dizainas :studijuojantiems dizainą Vilnius : Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2002.

¹⁹ Vaidilė Marija Vasiliauskaitė MINIMALIZMAS – Praktiškas stilius, prieinamas kiekvienam 2013m. Prieiga per internetą: <http://www.manonamai.lt/mano-namai/interjero-stiliai/minimalizmas-praktiskas-stilius-prieinamas-kiekvienam.d?id=63262332> [Žiūrėta 2014-12-13]

12.4. Spalviniai sprendimai

„Estetika yra vienas svarbiausių dalykų dizainerio darbe, padedanti suformuluoti formas ir spalvas, kurios jaudina, malonina, yra gražios, kupinos žavesio ir prasmės. Kadangi dar nėra vienodo estetikos analizės kriterijaus, paprastai tai laikoma asmenine, kupina paslapties saviraiška.“ (p.67) ¹⁷

Numatyta spalvų paletė nėra plati. Vyrauja natūralios medžiagų spalvos, medžiagiškumai – mediena, stiklas, plienas - nedažyti, atspalviai nesusinteninti. Ten, kur naudojami plastikai, ir kitos panašios medžiagos, daugiausia baltos. Apskritai daugiau žaidžiama su faktūra, permatomumu nei su spalva. Tokiu būdu gaunama daug šviesos, kas itin svarbu ekspozicinėms zonoms. Maksimaliai išnaudojus baltus plotus ir šviesą optiškai galima padidinti erdvę. Kaip parodė tyrimas, šie faktoriai itin svarbūs potencialiems tokios ekspozicinės erdvės lankytojams. Dar viena priežastis, kodėl vengiama ryškių spalvų akcentų – pagrindinė projekto paskirtis – meno kūrinį eksponavimas. Nesinorėtų, kad paties projekto spalviniai sprendimai užgožtų eksponatus ar imtų su jais konkuruoti. Atvirkščiai – darbams sudarytas visiškai neutralus fonas, aplinka nėra įnoringa ar blaškanti dėmesį.

„Less is more“ - mažiau yra daugiau, šį frazė aiškiai apibūdina minimalizmo stilių. Pati frazė priklauso žymiam architektui Ludwig Mies van der Rohe (1886 - 1969). Šio architekto suprojektuotiems pastatams būdinga yra konstruktyvinė ekonomija, bet kartu paprastumas ir vientisumas. ²⁰

„Minimalistinio gyvenimo būdo esmė nėra savęs neigimas, abstrakcija ar ornamentų eliminavimas, bet greičiau interjero erdvės vidinių savybių atskleidimas ir gilesnis suvokimas pasiekiamas pasitelkiant medžiagas, spalvas bei faktūrą.(p.16)“ ²¹

Spalvos šiame projekte tik sąlyginės, todėl jas galima keisti – paviršius dažyti, laminuoti ar tiesiog rinkti kitus audinius pagal poreikį.

---

²⁰ Reali erdvė. Minimalizmas. 2009m. Prieiga per internetą:
http://www.realierdve.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=219%3Aminimalizmas&catid=35%3Astraipsniai&Itemid=13&lang=lt [Žiūrėta 2014-12-12]

²¹ Maggie Toy . Praktiška minimalu : XXI amžiaus interjero idėjos : 250 spalvotų fotografijų ; [iš anglų kalbos vertė Linas Kranauskas]. Vilnius : Mūsų knyga, 2003. ISBN 089001069414

Dabartiniame dokumente šaltinių nėra.

12.5. Santykių su vartotoju, aplinka ir visuomenė analizė

„Dizainas (plačiaja prasme) – kūrybinė veikla, kurios tikslas – tenkinti žmogaus ir visuomenės individualias bei socialines reikmes, utilitarinius ir dvasinius poreikius; formuoti harmoningą daiktinę aplinką, suteikiant kuriamai produkcijai savybes, susijusias ne vien su išorės vaizdu, bet ir su jos funkciniais bei struktūriniais ryšiais, į harmoningą visumą sujungiančiais visus *gamtos – žmogaus - daiktinės aplinkos - visuomenės* aspektus.“²²

Sezoninė parodų erdvė ir lauko kavinė yra viešo vartojimo objektas, todėl minėtieji santykiai yra ypatingai reikšmingi. Tam, kad ji pilnavertiškai funkcionuotų ir visiems teiktų tik teigiamas emocijas, turi būti apžvelgtas ryšys su vartotoju, aplinka bei visuomenė.

12.5.1. Projekto santykis su vartotoju

„Nuomonė, kad Lietuvai nereikia pramoninio dizaino, argumentuojant, kad nėra gamintojų, yra klaidinga. Reikėtų tik daugiau pamąstyti apie naujas pramoninio dizaino taikymo galimybes ir jo integralumą, įvairiapusį santykį su vartotoju, jo poreikiais. <...> Dizaineriai turi ne tik pasiūlyti rinkai paklausius produktus, bet ir sukurti pačią paklausą. Dizainerio tikslas – ne tik kurti tai, kas reikalinga šios dienos vartotojui, bet ir numatyti, ko gali prireikti ateityje.“ (p.128)¹⁷

„Labai dažnai šių dienų dizainas patenkina greitai praeinančius norus, troškimus. Tuo tarpu tikrieji žmogaus poreikiai neretai būna atmetami. Ekonominiai, psichologiniai, dvasiniai, socialiniai technologiniai ir intelektualiniai žmogiškosios egzistencijos poreikiai paprastai yra kur kas sudėtingesni ir ne tokie atsiperkantys, kad būtų patenkinti, nei norai kilę dėl užgaidos ar mados.“ (p.66)¹⁷

Šiuo atveju vartotojai yra įvairaus, neriboto amžiaus ir socialinio statuso žmonės. Kadangi objektas yra dvilypis, padidėja tikimybė, kad daugiau žmonių ras čia sau mėgstamą ar tinkamą pramogą bei norės leisti laiką. Šioje erdvėje lankytojas turi galimybę pabūti kultūrinėje terpėje, apžiūrėti meno kūrinius, susipažinti su temomis, kurios yra aktualios menininkams, įvertinti jų interpretacijas bei iš to pasisemti emocijų. Reikalui esant, darbus būtų galima įsigyti. Tai puiki proga autoriams būti matomiems daug platesnei auditorijai, o tuo tarpu lankytojams - geras impulsas pradėti domėtis menu, imti sekti parodas - ugdyti su kultūra susijusį įprotį.

²² Šiukščius G., 2005, Dizainas. Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla. (238), P. 14.

Kitas projekto elementas tenkina vartotojų komforto (iš dalies – mitybos) poreikius. Paviljone esantis baras sezono metu galėtų prekiauti kava, ledais, gaiviaisiais gėrimais ar kitais maisto produktais, kurie nereikalauja papildomo apdorojimo ar pateikimo. Čia gėrimai / maistas būtų parduodamas tik išsinešimui. Tai užtikrina greitą poreikių patenkinimą, kas aktualu praeiviams neturintiems pakankamai laiko. Pirkėjams, kurie ateitų čia tikslingai yra dvi galimybės – sėdėti prie baro / specialiai įrengtų stalėlių arba apžiūrėti ekspozicinius standus. Deja rimtesnę lauko kavinę ar restoraną šioje vietoje įrengti būtų keblu, nes numatytoje vietoje nėra virtuvės galinčios tiekti maistą, todėl šis kompleksas būtų traktuojamas kaip savarankiška viešo maitinimo įstaiga. Ši situacija galėtų keistis jeigu jam būtų numatyta kita vieta prie kitos maitinimo įstaigos su virtuve. Tokiu atveju šis paviljonas taptų tos įstaigos dalimi.

12.5.2. Projekto santykis su aplinka

Kalbant apie santykį su šiuo atveju parinkta vieta bei ją supančia aplinka, reikėtų paminėti, jog aplinkiniai pastatai yra gana senos statybos, ne itin išraiškingų formų, todėl aplink sunku būtų rasti akcentą kuris savaimė padiktuoję statinio formą ar koncepciją. Dėl šios priežasties projektas pats būtų ne kiek priderintas prie esamos aplinkos (juolab kai ji gali kas sezoną keistis dėl vietos keitimo), o pats taptų gatvės akcentu. Be to, kaip stambesnis sezoninės architektūros elementas jis galėtų padiktuoti tam tikras naujas formas mažesniems laikiniams objektams kaip sezoninės prekyvietės. Tokiu būdu mieste būtų mažiau chaotiško vaizdo dėl absoliučiai skirtingų stoginių, stalėlių bei prekystalių ir atsirastų vienovė, būtų paprasčiau išlaikyti vientisą stilių, kuris „formuoja“ miesto veidą.

Šis kompleksas yra traktuojamas kaip laikinas architektūrinis statinys, todėl gali būti eksploatuojamas tik lauke. Atskirus įrangos objektus tokius kaip baras, stalėliai ir ekspoziciniai standai būtų galima pritaikyti ir vidaus patalpose tačiau tokiu atveju kai kurių medžiagų ir tvirtinimų naudojimas savaimė netektų prasmės, todėl būtų galima ieškoti alternatyvesnių medžiagų baldų gamybai ir paprastesnių tvirtinimų. Šiuo atveju miesto bulvarų teritorijoje šiam kompleksui parinkta vieta kurios ilgis 16 m, plotis 29 m. Tokia aikštelė galėtų būti įrengta bet kokioje teritorijoje kurioje yra pakankamai laisvo ploto, taip pat parke ar kitoje panašaus pobūdžio vietoje, kurioje praeivių srautas yra nemažas. Komplexo privalumas tas, kad reikalui esant jį galima taikyti prie duotos aplinkos keičiant stogo dalių skaičių bei elementų esančių po juo išdėstymą, grupavimą, kiekį.

12.5.3. Projekto santykis su visuomene

Atliktos analizės patvirtino visuomenės poreikį turėti mieste šitokio pobūdžio erdvę, kokias turi daugelio Europos šalių miestai. Šiltojo sezono metu, lauko kavinių užimtumas yra ypatingai didelis, todėl ši vieta galėtų būti dar vienas šio fakto patvirtinimas. Mieste tėra viena lauko ekspozicinė erdvė, tačiau ji jau pakankamai sena, ne itin patraukli. Šių dviejų elementų komplekso Šiaulių miestas neturi.

Šiuo metu visuomenei itin aktualus ekologijos faktorius. Nemažai baldų siūloma gaminti iš medžio masyvo. Dabar yra efektyvių būdų ir medžiagų dažyti, impregnuoti medieną nepakeičiant jos ekologiškumo statuso. Po eksploatacijos baldus galima išardyti į detales ir tiesiog sudeginti. Taip pat projekte numatyta daug plieninių bei plastikinių elementų. Jie nustoję tarnauti gali būti perdirbami.

Likusių elementų po eksploatacijos nereikėtų deginti ar išmesti kartu su buitinėmis atliekomis, racionaliausias sprendimas būtų nuvežti jas į stambių atliekų surinkimo aikšteles.

Reikėtų nepamiršti, kad aikštelė turėtų būti prižiūrima, tvarkoma priklausomai nuo sezono klimatinių sąlygų padarinių bei lankytojų elgesio. Stoginės, įrenginių ir baldų būklė turėtų būti nuolat stebima ir esant poreikiui remontuojama. Tokio pobūdžio erdvėje ne mažiau svarbus saugumo faktorius. Tam, kad užtikrinti miesto ir meno darbų autorių turto saugumą, įrangos įtvirtinimų negana. Norint apsaugoti nuo piktų ketinimų turinčių asmenų ir išvengti nemalonumų, baro dalis turėtų būti apsaugota uždangomis - žaliuzėmis nusileidžiančiomis nuo virš baro esančio elemento. Likę objektai turėtų būti filmuojami vaizdo kameromis, reikalui esant galėtų būti įrengta garso signalizacija. Žinoma, teritorijoje turėtų kabėti ženklai apie jos saugojimą.

13. Išvados

Šis magistro darbas yra projektas, kurio pagrindinė idėja yra tenkinti Šiaulių miesto gyventojų ir svečių socialinius ir kultūrinius poreikius, skatinti domėjimąsi vaizduojamąja daile, sukuriant unikalią ir harmoningą erdvę jungiančią dvi gana skirtingas sritis – ekspozicinę erdvę, skirtą meno kūrinių eksponavimui, ir lauko kavinę – nepriklausomą poilsio ir pramogų zoną. Kadangi miestas tokios erdvės neturi, buvo pagrįstas jo naudingumas ir visuomeninis poreikis vartotojų atžvilgiu.

Darbo pradžioje suformuluotos problemos, kurios leido pasirinkti tinkamus uždavinius ir metodus tinkamus joms išspręsti. Atliktas žvalgybinis tyrimas leido patvirtinti numatytos erdvės poreikį visuomenės požiūriu. Taip pat išgrynintos savybės, bruožai, kuriais minėtoji erdvė turėtų pasižymėti. Miesto plane, netoli centrinėje dalyje esančios dailės galerijos, rasta laisva erdvė, kurią šiuo metu siūlyčiau šio projekto įgyvendinimui jei kalbėtume apie pritaikomumą būtent Šiaulių mieste. Kitu atveju, projektas gali būti lengvai pritaikomas kitose erdvėse, o esant poreikiui gali kisti jo forma ar objektų išdėstymas. Analogų analizė leido objektyviai įvertinti ir parinkti objektus, medžiagas tinkančius tokio pobūdžio vartojimui, bei pasiūlyti savo, estetišką ir inovatyvų sprendimą galimam parodų erdvės ir lauko kavinės projektui. Sprendžiant sezoninio vartojimo ypatumus, stoginei daliai buvo pasirinktos surenkamos konstrukcijos - metalo konstrukcijų ir tekstilinės architektūros elementai. Išnagrinėta tokio pobūdžio architektūros medžiagų specifika bei pritaikomumo galimybės.

Taigi, nuosekliai vykdant minėtus uždavinius, pradžioje iškelti tikslai buvo įgyvendinti. Sukurta išskirtinė dvilypė erdvė, kurioje vyrauja vientisumas, tačiau kartu jos viena kitai netrukdo. Remiantis objektų pasirinkimu, logišku jų išdėstymu ir bendromis jų estetinėmis savybėmis, galima teigti, kad sukurtas projektas yra ergonomiškas, funkcionalus ir charakteringas, o koncepcijos idėja pagrįsta. Sąlyginis siūlomų medžiagų bei formų parinkimas remiantis minimalizmo principais paverčia šią zoną jaukia, išraiškinga ir kontrastinga esamai aplinkai. Darbo atlikimo proceso metu įgauta žinių apie mažosios architektūros elementų, o projekto vizualizacijų ruošimas buvo įdomi patirtis, kurioje galėjau panaudoti jau anksčiau įgytus gebėjimus bei ieškoti vizualinių sprendimų geriausiai atspindinčių pagrindinę pasirinkto projekto temą. Renkant ir sisteminant informaciją būsimo projekto kūrimui buvo remiamasi Lietuvos ir užsienio literatūros ir internetinės prieigos šaltiniais.

14. Šaltinių sąrašas

Literatūra:

1. ¹⁸ Burneika Juozas, Forma, kompozicija, dizainas :studijuojantiems dizainą Vilnius : Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2002.
2. ¹¹ Charleson, W. A. 2005. Structure as Architecture. Publication: Oxford ; | Burlington, MA : Elsevier/Architectural Press, 2005 . ix, 228 p
3. ³ Kardelis K.(2002). Mokslinių tyrimų metodologija ir metodai: (edukologija ir kiti socialiniai mokslai). Vadovėlis. Kaunas
4. ¹⁷ Kibildis Vytautas. Nuo idėjos iki daikto : dizainas, projektavimo metodika : [vadovėlis aukštųjų mokyklų studentams] Vilnius. Vilniaus dailės akademijos leidykla, 2009 ISBN 9789955854272.
5. ¹ Kublickienė Lilija. Sociologija. Mintis ir veiksmas 2004/2, ISSN 1392-3358
6. ¹⁰ Mačiulis, Algimantas Paviršius ir forma šiuolaikinėje architektūroje--Surface and form in contemporary architecture. Mokslas – Lietuvos ateitis = Science – future of Lithuania: K. Šešelgio skaitymai – 2012. Vilnius : Technika. ISSN 2029-2341. T. 4, nr. 2 (2012)
7. ⁴ Ozmon, H.A., Craver, S.M. (1996). Filosofiniai ugdymo pagrindai. Vilnius.
8. ⁶ Petty, G. (2007). Šiuolaikinis mokymas: praktinis vadovas(p. 179). Vilnius.
9. ⁵ Tatarkiewicz, E. (2003). *Filosofijos istorija*. XIX ir XX amžių filosofija. III dalis. Alma litera.
10. ²¹ Toy Maggie . Praktiška minimalu : XXI amžiaus interjero idėjos : 250 spalvotų fotografijų ; [iš anglų kalbos vertė Linas Kranauskas]. Vilnius : Mūsų knyga, 2003. ISBN 089001069414
11. ¹⁶ Stephen Bayley & Terence Coran Dizainas : Matoma inteligencija /; [vertė Dalia Kubiliūtė, Jolita Parvickienė, Ieva Vanagaitė]. Vilnius : Charibdė, [2008]. Versta iš: Design. ISBN 9789955739128.
12. ²² Šiukščius Giedrius., 2005, Dizainas. Vilnius: Vilniaus dailės akademijos leidykla. (238), P. 14.

Internetinės prieigos šaltiniai:

1. ² Regioniniai viešojo maitinimo tinklų tyrimo duomenys Prieiga per internetą: <http://www.brand4baltic.lt/lt/2011/sectoriai/viesasis-maitinimas/tinklai> [žiūrėta 2014-05-25]
2. ⁷Gintarė Žitkevičiūtė | 2008 Serpentine galerija, lauko paviljonai 2008–2000 metais. Prieiga per internetą : <http://www.menoduobe.com/2008/11/serpentine-galerija-lauko-paviljonai-2008-2000-metais/> [žiūrėta 2014-05-23]
3. ⁸ Brad Turner. Serpentine Gallery Pavilion by Jean Nouvel. Prieiga per internetą: <http://www.dezeen.com/2010/07/06/serpentine-gallery-pavilion-by-jean-nouvel/>[žiūrėta 2014-05-23]
4. ⁹ Amy Frearson. The World Design Capital Helsinki 2012 Pavilion by Aalto University Wood Studio Students. Prieiga per internetą: <http://www.dezeen.com/2012/05/25/the-world-design-capital-helsinki-2012-pavilion-by-aalto-university-wood-studio-students/>[žiūrėta 2014-05-22]
5. ¹² UAB "Evereksas". **Technologijos** Prieiga per internetą : http://www.everex.lt/lt-prod_technologijos.html [Žiūrėta 2014-11-03]
6. ¹³ Vingida. Tekstilinė architektūra. Prieiga per internetą: http://www.vingida.lt/metalo_konstrukciju_gamyba.html [Žiūrėta 2014-11-03]
7. ¹⁴Vingida. Pripučiamos konstrukcijos. Prieiga per internetą: http://www.vingida.lt/pripuciamos_konstrukcijos_teniso_kortu_matmenys.html [Žiūrėta 2014-11-12]
8. ¹⁹ Vasiliauskaitė Vaidilė Marija MINIMALIZMAS – Praktiškas stilius, prieinamas kiekvienam 2013m. Prieiga per internetą: <http://www.manonamai.lt/mano-namai/interjero-stiliai/minimalizmas-praktiskas-stilius-prieinamas-kiekvienam.d?id=63262332> [Žiūrėta 2014-12-13]
9. ²⁰ Reali erdvė. Minimalizmas. 2009m. Prieiga per internetą: http://www.realierdve.lt/index.php?option=com_content&view=article&id=219%3Aminimalizmas&catid=35%3Astraipsniai&Itemid=13&lang=lt [Žiūrėta 2014-12-12]

Iliustracijos:

1. Pav. Skritulinė diagrama
2. Pav. Stulpelinė diagrama
3. Pav. Stulpelinė diagrama
4. Pav. Asmeninė fotofiksacija
5. Pav. Asmeninė fotofiksacija
6. Pav. Asmeninė fotofiksacija
7. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.menoduobe.com/2008/11/serpentine-galerija-lauko-paviljonai-2008-2000-metais/>[žiūrėta 2014-05-23]
8. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2010/07/06/serpentine-gallery-pavilion-by-jean-nouvel/>[žiūrėta 2014-05-23]
9. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2010/07/06/serpentine-gallery-pavilion-by-jean-nouvel/>[žiūrėta 2014-05-23]
10. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2010/07/06/serpentine-gallery-pavilion-by-jean-nouvel/>[žiūrėta 2014-05-23]
11. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2010/07/06/serpentine-gallery-pavilion-by-jean-nouvel/>[žiūrėta 2014-05-23]
12. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2012/05/25/the-world-design-capital-helsinki-2012-pavilion-by-aalto-university-wood-studio-students/>[žiūrėta 2014-05-22]
13. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2012/05/25/the-world-design-capital-helsinki-2012-pavilion-by-aalto-university-wood-studio-students/>[žiūrėta 2014-05-22]
14. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2012/05/25/the-world-design-capital-helsinki-2012-pavilion-by-aalto-university-wood-studio-students/>[žiūrėta 2014-05-22]
15. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2012/05/25/the-world-design-capital-helsinki-2012-pavilion-by-aalto-university-wood-studio-students/>[žiūrėta 2014-05-22]
16. Pav. ¹ Prieiga per internetą :<http://www.dezeen.com/2012/05/25/the-world-design-capital-helsinki-2012-pavilion-by-aalto-university-wood-studio-students/>[žiūrėta 2014-05-22]
17. Pav. Prieiga per internetą:http://www.vingida.lt/metalu_konstrukciju_gamyba.html [žiūrėta 2014-04-20]
18. Pav. Prieiga per internetą:http://www.vingida.lt/pripuciamos_konstrukcijos_teniso_kortu_matmenys.html [žiūrėta 2014-04-20]
19. Pav. Vizualizacija/Eskizas. Stogas
20. Pav. Vizualizacija/Eskizas. Stogas
21. Pav. Vizualizacija/Eskizas. Baras
22. Pav. Vizualizacija/Eskizas. Baras
23. Pav. Vizualizacija/Eskizas. Baldai
24. Pav. Vizualizacija/Eskizas. Stendai
25. Pav. Surenkamos grindų dangos Prieiga per internetą : <http://www.hahoy.com/outdoor-wooden-modular-flooring-larideck-by-bellotti/outdoors-wooden-modular-flooring-2/> [žiūrėta 2014-05-22]

15. Priedai:
Vizualioji projekto dalis nr.1

Sezoninė parodų erdvė ir lauko kavinė

DIZAINO PROJEKTAS

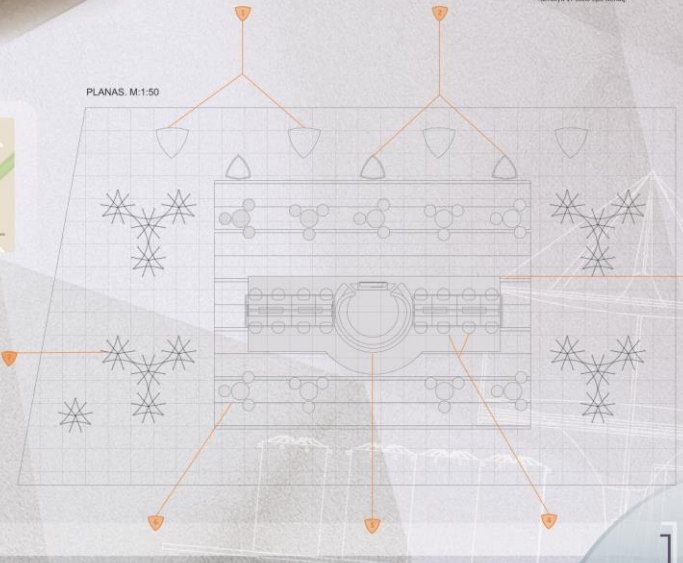
Projektas „Sezoninė parodų erdvė ir lauko kavinė“ yra detalių erdvių projektavimo studija, sukurta siekiant integruoti erdvių ligi ir išsivystę architektūriniai sprendimai – objekto erdvių ir lauko kavinės. Šiame projekte pateikiama bendra koncepcija, koncepciniai sprendimai ir išsivystę architektūriniai sprendimai. Projekto tikslas – sukurti sezoninę parodų erdvių ir lauko kavinę, kuri būtų patogi ir patalpi. Projektas apima: bendrą koncepciją, koncepcinius sprendimus, išsivystę architektūriniai sprendimai. Projektas apima: bendrą koncepciją, koncepcinius sprendimus, išsivystę architektūriniai sprendimai. Projektas apima: bendrą koncepciją, koncepcinius sprendimus, išsivystę architektūriniai sprendimai.

- Ekspoziciniai stendai** – atskleidžia erdvių funkcionalumą, pateikiant informaciją apie parodą. Stendai yra sukurta iš metalo ir medžio, sukuriant patalpią ir patalpią.
- Ekspoziciniai stendai** – atskleidžia erdvių funkcionalumą, pateikiant informaciją apie parodą. Stendai yra sukurta iš metalo ir medžio, sukuriant patalpią ir patalpią.
- Baro pultelis** – turi atskleidžia baro funkcionalumą, pateikiant informaciją apie parodą. Pultelis yra sukurta iš metalo ir medžio, sukuriant patalpią ir patalpią.
- Sukabinti stendai** – atskleidžia erdvių funkcionalumą, pateikiant informaciją apie parodą. Stendai yra sukurta iš metalo ir medžio, sukuriant patalpią ir patalpią.
- Apšvietimo sistema** – atskleidžia erdvių funkcionalumą, pateikiant informaciją apie parodą. Apšvietimas yra sukurta iš metalo ir medžio, sukuriant patalpią ir patalpią.
- Medžiagos pasirinkimas** – atskleidžia erdvių funkcionalumą, pateikiant informaciją apie parodą. Medžiagos yra sukurta iš metalo ir medžio, sukuriant patalpią ir patalpią.
- Medžiagos pasirinkimas** – atskleidžia erdvių funkcionalumą, pateikiant informaciją apie parodą. Medžiagos yra sukurta iš metalo ir medžio, sukuriant patalpią ir patalpią.

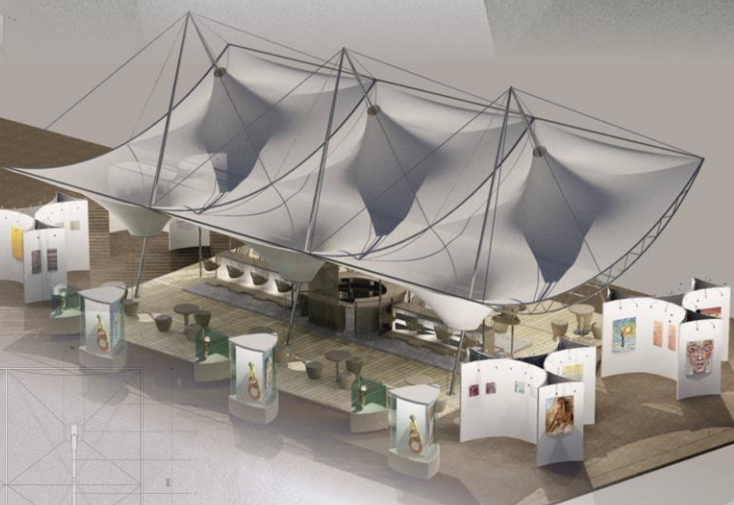
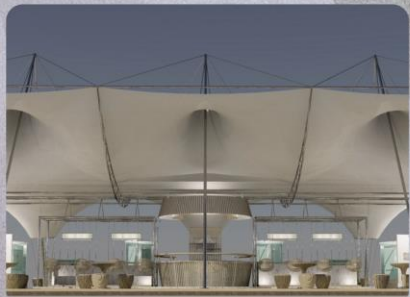
PLANAS: M:1:50

Vizualioji projekto dalis nr.2

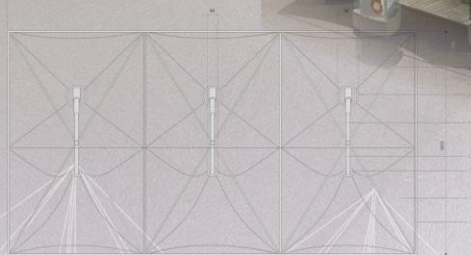
Sezoninė parodų erdvė ir lauko kavinė

DIZAINO PROJEKTAS

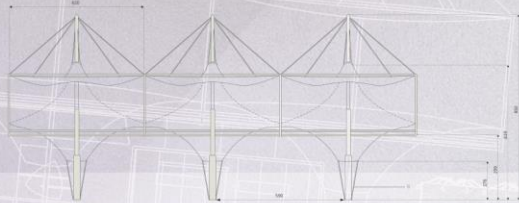
Stogo konstrukcija. Vėžinis ir vidinis.

M 1:100

Stogo konstrukcija. Vėžinis ir vidinis.

M 1:100

Už. Nr.	Aprašymas	Materialas	Plotas	Stipris
1	Stogas	Alu.	100	100
2	Stogas	Alu.	100	100
3	Stogas	Alu.	100	100
4	Stogas	Alu.	100	100
5	Stogas	Alu.	100	100
6	Stogas	Alu.	100	100
7	Stogas	Alu.	100	100
8	Stogas	Alu.	100	100
9	Stogas	Alu.	100	100
10	Stogas	Alu.	100	100

Stogo konstrukcija. Dujiniai šoniniai profiliai

M 1:100

2

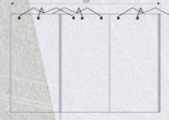
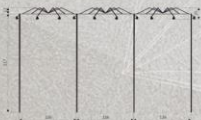
DAUGIAU INFORMACIJAI: www.daugiau.lt

Vizualioji projekto dalis nr.3

Sezoninė parodų erdvė ir lauko kavinė
DIZAINO PROJEKTAS

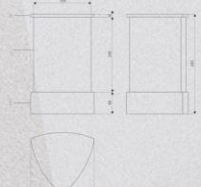
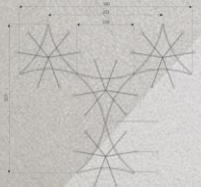
1. Išėjimo sąstingis iš 4 modulių.
M. 1:25

Modulis	Plotas (m²)	Plotas (m²)	Plotas (m²)	Plotas (m²)
1	12,5	12,5	12,5	12,5
2	12,5	12,5	12,5	12,5
3	12,5	12,5	12,5	12,5
4	12,5	12,5	12,5	12,5

Modulis	Plotas (m²)	Plotas (m²)	Plotas (m²)	Plotas (m²)
1	12,5	12,5	12,5	12,5
2	12,5	12,5	12,5	12,5
3	12,5	12,5	12,5	12,5
4	12,5	12,5	12,5	12,5

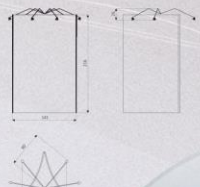
2. Ekspozicijos stendas su skaidriomis vitrinomis.
M. 1:25

3. Ekspozicijos stendas su skaidriomis vitrinomis.
M. 1:25

4. Ekspozicijos vitrinai. Modulis.
M. 1:25

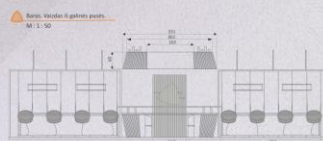
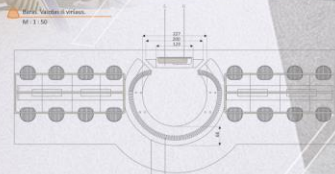

Sezoninė parodų erdvė ir lauko kavinė

DIZAINO PROJEKTAS

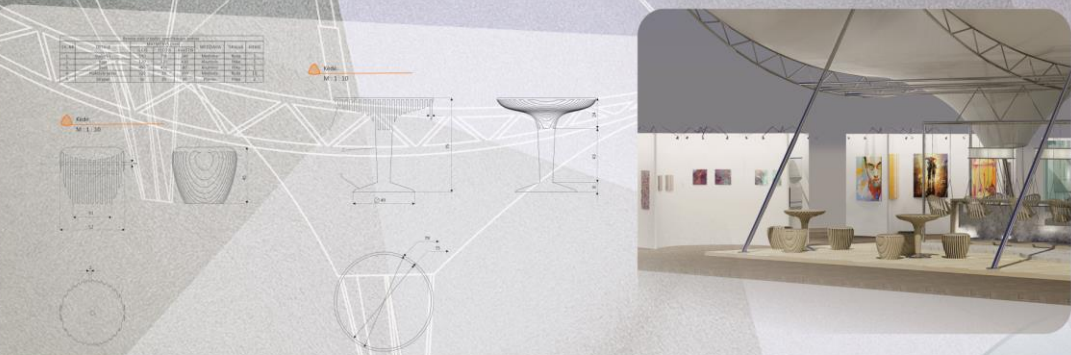
№	APRAŠYMAS	MAŠTAS	REMARKOS
1	Baras	1:50	
2	Stairas	1:50	
3	Stalai	1:50	
4	Kėdės	1:50	
5	Užkari	1:50	
6	Šviesos	1:50	
7	Baro apšvietimas	1:50	
8	Stairų apšvietimas	1:50	
9	Stalo apšvietimas	1:50	
10	Kėdžių apšvietimas	1:50	
11	Užkari apšvietimas	1:50	
12	Šviesos apšvietimas	1:50	
13	Baro apšvietimas	1:50	
14	Stairų apšvietimas	1:50	
15	Stalo apšvietimas	1:50	
16	Kėdžių apšvietimas	1:50	
17	Užkari apšvietimas	1:50	
18	Šviesos apšvietimas	1:50	
19	Baro apšvietimas	1:50	
20	Stairų apšvietimas	1:50	
21	Stalo apšvietimas	1:50	
22	Kėdžių apšvietimas	1:50	
23	Užkari apšvietimas	1:50	
24	Šviesos apšvietimas	1:50	
25	Baro apšvietimas	1:50	
26	Stairų apšvietimas	1:50	
27	Stalo apšvietimas	1:50	
28	Kėdžių apšvietimas	1:50	
29	Užkari apšvietimas	1:50	
30	Šviesos apšvietimas	1:50	
31	Baro apšvietimas	1:50	
32	Stairų apšvietimas	1:50	
33	Stalo apšvietimas	1:50	
34	Kėdžių apšvietimas	1:50	
35	Užkari apšvietimas	1:50	
36	Šviesos apšvietimas	1:50	
37	Baro apšvietimas	1:50	
38	Stairų apšvietimas	1:50	
39	Stalo apšvietimas	1:50	
40	Kėdžių apšvietimas	1:50	
41	Užkari apšvietimas	1:50	
42	Šviesos apšvietimas	1:50	
43	Baro apšvietimas	1:50	
44	Stairų apšvietimas	1:50	
45	Stalo apšvietimas	1:50	
46	Kėdžių apšvietimas	1:50	
47	Užkari apšvietimas	1:50	
48	Šviesos apšvietimas	1:50	
49	Baro apšvietimas	1:50	
50	Stairų apšvietimas	1:50	
51	Stalo apšvietimas	1:50	
52	Kėdžių apšvietimas	1:50	
53	Užkari apšvietimas	1:50	
54	Šviesos apšvietimas	1:50	
55	Baro apšvietimas	1:50	
56	Stairų apšvietimas	1:50	
57	Stalo apšvietimas	1:50	
58	Kėdžių apšvietimas	1:50	
59	Užkari apšvietimas	1:50	
60	Šviesos apšvietimas	1:50	
61	Baro apšvietimas	1:50	
62	Stairų apšvietimas	1:50	
63	Stalo apšvietimas	1:50	
64	Kėdžių apšvietimas	1:50	
65	Užkari apšvietimas	1:50	
66	Šviesos apšvietimas	1:50	
67	Baro apšvietimas	1:50	
68	Stairų apšvietimas	1:50	
69	Stalo apšvietimas	1:50	
70	Kėdžių apšvietimas	1:50	
71	Užkari apšvietimas	1:50	
72	Šviesos apšvietimas	1:50	
73	Baro apšvietimas	1:50	
74	Stairų apšvietimas	1:50	
75	Stalo apšvietimas	1:50	
76	Kėdžių apšvietimas	1:50	
77	Užkari apšvietimas	1:50	
78	Šviesos apšvietimas	1:50	
79	Baro apšvietimas	1:50	
80	Stairų apšvietimas	1:50	
81	Stalo apšvietimas	1:50	
82	Kėdžių apšvietimas	1:50	
83	Užkari apšvietimas	1:50	
84	Šviesos apšvietimas	1:50	
85	Baro apšvietimas	1:50	
86	Stairų apšvietimas	1:50	
87	Stalo apšvietimas	1:50	
88	Kėdžių apšvietimas	1:50	
89	Užkari apšvietimas	1:50	
90	Šviesos apšvietimas	1:50	
91	Baro apšvietimas	1:50	
92	Stairų apšvietimas	1:50	
93	Stalo apšvietimas	1:50	
94	Kėdžių apšvietimas	1:50	
95	Užkari apšvietimas	1:50	
96	Šviesos apšvietimas	1:50	
97	Baro apšvietimas	1:50	
98	Stairų apšvietimas	1:50	
99	Stalo apšvietimas	1:50	
100	Kėdžių apšvietimas	1:50	
101	Užkari apšvietimas	1:50	
102	Šviesos apšvietimas	1:50	
103	Baro apšvietimas	1:50	
104	Stairų apšvietimas	1:50	
105	Stalo apšvietimas	1:50	
106	Kėdžių apšvietimas	1:50	
107	Užkari apšvietimas	1:50	
108	Šviesos apšvietimas	1:50	
109	Baro apšvietimas	1:50	
110	Stairų apšvietimas	1:50	
111	Stalo apšvietimas	1:50	
112	Kėdžių apšvietimas	1:50	
113	Užkari apšvietimas	1:50	
114	Šviesos apšvietimas	1:50	
115	Baro apšvietimas	1:50	
116	Stairų apšvietimas	1:50	
117	Stalo apšvietimas	1:50	
118	Kėdžių apšvietimas	1:50	
119	Užkari apšvietimas	1:50	
120	Šviesos apšvietimas	1:50	

Vizualioji projekto dalis nr.5

Sezoninė parodų erdvė ir lauko kavinė

DIZAINO PROJEKTAS

5